Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 42 (2542) ■ Вівторок, 6 березня 2001 року ■ Ціна договірна

*Нещодавно вперше в Україні фахівці столичного Інституту хірургії і трансплантології Академії медичних наук України здійснили пересадку серця. Операцію провів завідувач відділення кардіохірургії і трансплантації серця Борис Тодуров (**на знімку ліворуч**).*

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).

■ 1919 р. У Харкові розпочався III Всеукраїнський з'їзд рад, який прийняв першу конституцію УРСР.
■ 1931 р. Народився Олександр Білаш, композитор, автор багатьох популярних пісень.
■ 1939 р. У Києві відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку. Київському університетові присвоєно ім'я великого поета.
■ 1951 р. У Франції помер український письменник і державний діяч Володимир Винниченко.

6 березня

Аргументів на користь уряду більше

Створення в парламенті нової більшості — лівоцентристської чи нової реформаторської — політично неперспективно і практично неможливо. Це може призвести до припинення діяльності парламенту, до реставрації минулих порядків у Верховній Раді, що унеможливить роботу найвищого законодавчого органу з Президентом і урядом. Про це заявив на прес-конференції заступник Голови Верховної Ради України Степан Гавриш. Жодних підстав, наголосив він, для створення нової парламентської більшості немає, крім амбіцій окремих політичних сил.

Нинішня парламентська більшість, зауважив С. Гавриш, ніколи не була монолітна і тепер неодностайна у прийнятті рішень. Проте з часу створення більшості жоден із 283 народних депутатів не відкликав свого підпису. Єдиний шлях до розв'язання суперечностей, що з'явилися в більшості, переконаний С. Гавриш, — переговори. Однак на сьогодні жодних конкретних пропозицій до парламенту не надходило ані від Президента, ані від уряду.

(Закінчення на 2-й стор.).

У березні порядок денний РБ ООН буде напружений

Генеральний секретар ООН Кофі Аннан уперше відвідав представництво України при цій організації, повідомляє Укрінформ. Він переконаний, що головування України в Раді Безпеки ООН буде успішним, оскільки її діяльність як непостійного члена РБ протягом року була активна й успішна. Аннан акцентував увагу на тому, що Україна як незалежна держава головує в Раді Безпеки ООН уперше.

Головним пунктом програми діяльності РБ в цьому місяці в. о. постійного представника України в ООН посол Валерій Кучинський назвав офіційне засідання Ради Безпеки 7 березня. Важливими стануть також дискусії 21 березня за результатами березневої ялтинської зустрічі для підвищення ступеня довіри між Грузією та Абхазією, яку ініціювала Україна.

А 16 березня Рада Безпеки проведе спеціальне засідання з косовських проблем. Участь у ньому візьмуть спеціальний представник Генсекретаря ООН з питань Косово та командувач КФОР.

(Про ситуацію, що склалася на кордоні Косово й Македонії, читайте на 3-й стор.).

Як витягти рибку зі ставка

У Франкфурті-на-Майні відбувся черговий Німецько-український форум.

Цього разу він був присвячений розвиткові партнерських відносин між містами обох країн. Деякі з них вже давно співробітничають, а деякі, як, приміром, Ялта і Баден-Баден, зв'язки тільки налагоджують.

(Закінчення на 13-й стор.).

 Право

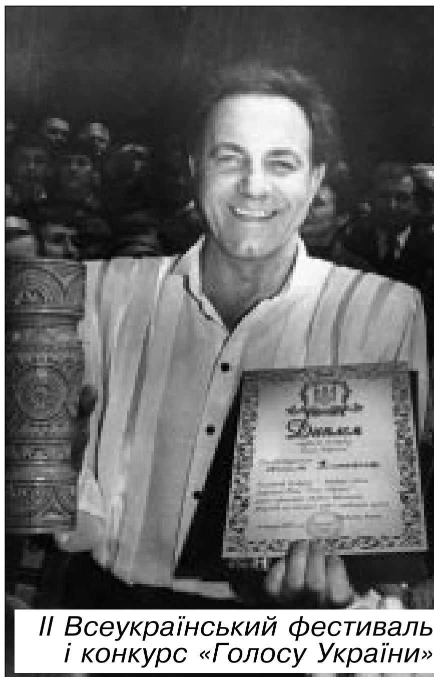
Справа на сто тисяч

Учора Личаківський районний суд Львова розпочав слухання справи, свідком у котрій фігуруватиме... Тарас Шевченко. У жовтні 1998 року суд задовольнив позов братів Сухорських до виконкому Львівської міськради про стягнення авторської винагороди за створення пам'ятника Т. Шевченкові в сумі 386 тис. 510 грн. 21 коп. Згодом суд скасував своє рішення як неправильне, бо до прокурора Львівської області звернувся громадянин Канади, організатор будівництва пам'ятника Василь Іваницький, і повідомив, що очолюваний ним громадський комітет витратив на оплату праці Сухорських сто тисяч американських доларів. Автори пам'ятника знову звернулися до суду. На судових засіданнях свідчитиме Василь Іваницький.

Без зарплати

по півроку і більше залишаються 98,6 тисячі працівників госпрозрахункової сфери Одещини. Ще 169 тисяч чекають заборгованого від двох до шести місяців. Загалом понад 2700 підприємств різних форм власності винні робітникам 156 мільйонів гривень. Майже половина тих, хто давно не одержує за свою працю жодної «живої» копійки, — мешканці сіл, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК**.

«Волинь і воля — пісня наша й доля»

II Всеукраїнський фестиваль і конкурс «Голосу України»

Голос Василя Зінкевича, неповторний і самобутній, давно, з часів «Червоної рути» — символ України, її душа, щедра, відверта, відкрита. І ми — працівники газети «Голос України»— одностайно вирішили: наш приз, який також має назву «Голос України», після підбиття підсумків творчого звіту майстрів мистецтв і художніх колективів Волинської області вручити всенародно улюбленому співакові. Уже пролог «Волинь і воля — пісня наша й доля» зворушив і хоровим співом, і танцями, і душевним настроєм.

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ ПЕРЕНІС РОБОЧИЙ ДЕНЬ З П'ЯТНИЦІ 9 БЕРЕЗНЯ НА НЕДІЛЮ 11 БЕРЕЗНЯ

Згідно з відповідною урядовою постановою це рішення стосується працівників підприємств, установ і організацій, яким встановлено п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

 Тенденції

Чорні дні чорної металургії

Перші два місяці цього року залізорудні та металургійні підприємства працювали гірше, ніж торік. Галузь так і не зайнялася технічним і технологічним удосконаленням свого виробництва. А тимчасове управління державними пакетами акцій приватними фірмами, на яке зроблено ставку, не виправдовує себе. Бо, як вважають деякі фахівці, виснажується раніше створений потенціал, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

 Я вам пишу...

Це наші люди

Приблизно 40 років пропрацювала в кулінарному цеху продторгу. Нині на пенсії. На собі спробувала «принади» життя пенсіонера, коли, сплативши за комунальні послуги, не залишається на життя. Нещодавно мене знову запросили на роботу — запропонували роздавати гарячу кашу нужденним. Аби ви бачили, як теплішають очі у народу! Щодня близько 400 осіб отримують цю маленьку допомогу, яка є для них не лише сніданком, обідом і вечерею, а й певним поліпшенням їхнього матеріального становища. Ці люди відпрацювали на своїх підприємствах все життя, а опинилися в злиднях.

Зінаїда СУСЛОВА.

Миколаїв.

■ Біля села Олесько Буського району на Львівщині внаслідок прориву продуктопроводу «Прикарпаттранснафтопродукт» витекло понад 20 тонн нафтопродуктів.
■ Правоохоронці столиці затримали 26-річного місцевого мешканця, який в ніч з 8 на 9 лютого намагався підпалити приміщення редакції газети «Товариш».
■ Рахункова палата України виявила незаконне використання Мінагрополітики шести мільйонів гривень.

P. S.

 Місцеве самоврядування

Убога обласна кишеня

Після важких дебатів Чернівецька облрада прийняла новий бюджет області. Він на 50% менший від потреб області.

Одна з його серйозних вад — зменшення витрат на утримання органів місцевого самоврядування. Депутати вказували і на фактично позбавлення фінансування об'єктів культурно-спортивного призначення.

Не знайшла підтримки пропозиція депутатів з обласного центру залишити місту 75 % надходжень від прибуткового податку з громадян. Чернівцям дозволили залишити на свої потреби лише 30% цього збору. Мізерні кошти одержала столиця буковинського краю і на утримання житлово-комунального господарства. Зовсім не передбачено видатків на прибирання сміття, ремонт дворів, освітлення, утримання позашкільних закладів освіти, кладовищ, сміттєзвалищ.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Аргументів на користь уряду більше

(Початок на 1-й стор.).

Степан Гавриш підтримав заяву першого заступника Голови ВР Віктора Медведчука про потребу створення коаліційного уряду. С. Гавриш заявив, що «створення коаліційного уряду — це найкраща перспектива», яка може привести до високої ефективної діяльності Верховної Ради і Кабінету Міністрів з точки зору проведення реальних реформ у країні. «Не виникає сумнівів, що «коаліційність», хоча й не в класичному розумінні, можлива, — вважає С. Гавриш. — Без вирішення того, що уряд працюватиме на коаліційній основі, матимемо постійні конфлікти не лише між урядом, парламентом і Президентом, а й усередині самого уряду».

Водночас С. Гавриш висловився проти елементів тиску з будь-якого боку. Прогноз щодо звіту уряду, який має відбутися в парламенті у квітні, у Степана Гавриша доволі оптимістичний: «Аргументів на користь уряду є набагато більше, ніж проти нього. Уряд засвідчив себе як дієздатна команда до реформ». Інша річ, якою мірою ефективно уряд використає час, що залишився до його звіту, для налагодження стосунків з парламентською більшістю.

Юліана ШЕВЧУК.

 Фотофакт

3 березня 2001 року в Києві Партія регіонального відродження «Трудова солідарність України» затвердила свою нову назву — «Партія регіонів» — і обрала головою Миколу Азарова (у центрі), «який очолюватиме її доти, доки партія 2004 року не висуне лідера, який стане претендентом на посаду Президента України».

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Турбота про виборців

 Депутат в окрузі

Група журналістів зініціювала Всеукраїнську акцію «Лідер народної довіри». Її метою є оцінка діяльності депутатів, обраних у мажоритарних округах. Переможцем 2000 року в номінації «Народний захисник» визнано народного депутата по виборчому округу № 97 (Київська область) Олександра Абдулліна.

...До громадської приймальні народного депутата Олександра Абдулліна колишній вихованець Переяслав-Хмельницької школи-інтернату Петро Лобановський звернувся після того, як втратив будь-яку надію на допомогу. Залишившись сиротою, юнак не мав роботи, житла, бо десь загубилися документи. Олександр Рафкатович допоміг йому відновити трудову книжку, влаштуватися на роботу, і тепер Петро доводить свої добрі наміри сумлінною працею. А скільки вражень і переживань щоразу залишається у Олександра Абдулліна від зустрічей із ветеранами війни у госпіталі в селі Циблі. Вони-то й хочуть зовсім небагато — іноді просто людяності.

О. Абдулліна було обрано до Верховної Ради під час довиборів у серпні 1998 року, тобто пізніше за більшість депутатів. Проте за цей час до депутата звернулося 15530 громадян і для 10253 із них удалося позитивно розв'язати питання. Матеріальну допомогу від Олександра Рафкатовича за останній рік на суму 1 мільйон 145 тисяч отримали 67073 громадянина. Найперша турбота, звісно, про дітей та людей похилого віку.

Переможець акції «Лідер народної довіри» Олександр Абдуллін (ліворуч).

Чимала заслуга в тому і членів його команди із громадських приймалень у Бориспільському, Згурівському, Переяслав-Хмельницькому та Яготинському районах Київщини. Діяльність громадських приймалень народного депутата Олександра Абдулліна визнано кращою за минулий рік. А його помічника-консультанта Олександра Фоміна, який керував роботою громадських приймалень, відзначено почесним званням «Народний представник».

Володимир РЕКА.
Фото Володимира ГОВОРУХИ.

Уже пече, а воно тече

Кожному киянину за нормою виділяється 9 кубометрів води на місяць. А насправді від фактичної цифри аж трохи моторошно: щомісяця мешканець столиці витрачає 17 кубометрів, майже вдвічі більше. Багато «нових українців», наприклад, у своїх великогабаритних квартирах облаштували сауни та зимові сади. А, скажімо, цівка води завтовшки з сірник з несправного крана за добу переганяє у каналізацію цілий кубометр цілющої рідини.

Про все це відомо у міськжитлоуправлінні. І як навести лад у цій справі, також знають. Треба, щоб принаймні хоча б у кожному будинку, не кажучи вже про кожну квартиру, стояли водолічильники. У Києві таких будинків — лише 50 відсотків.

Ще гірші справи з обліком теплової енергії. Тут вже не йдеться про лічильники у кожній квартирі, бо вони дуже дорогі. Голуба мрія і постачальників, і користувачів —обладнати такими лічильниками хоча б усі будинки. Нині у такий спосіб теплова енергія береться на облік лише у 10 відсотках житла.

Так у чому річ? Економимо на копійках, а втрачаємо мільйони? Як поінформував на засіданні Київського прес-клубу начальник головного управління житлового господарства столиці Михайло Харлім, у цьому напрямі вже дещо «ворушиться». Компанію «Київенерго», наприклад, зобов'язано відкрити спецрахунок для акумулювання коштів на придбання і встановлення лічильників теплоенергії.

Щодо водолічильників, то тут більше розмов, ніж діла. Справді, без них не обходиться жодна більш-менш серйозна нарада з проблем енергозбереження. Десятки пропозицій: від зобов'язати киян на такі дії примусово до різних пільг, у тому числі — оплату в кредит. Наводяться переконливі приклади: платити за показаннями лічильника набагато економніше, ніж за тарифами. Однак, як то кажуть, віз ні з місця. Не тому, що кияни такі консервативні. А тому, що само по собі нічого не робиться. Навіть такий факт: лічильник зіпсувався, почав текти, спробуй відремонтувати...

Тож чи не краще підвищувати тарифи й надалі? Секретар постійної комісії міськради з питань житла, розвитку комунального господарства Володимир Пронін, який брав участь у зустрічі з журналістами, сказав, що відніні у нього не підніметься рука голосувати за підвищення тарифів на комунальні послуги, бо це найлегший шлях для тих, хто думає, що у такий спосіб вирішується державна турбота про енергозбереження.

Анатолій КАРАСЬ.

Партійні організації і партійна номенклатура

 Регіон: політичний спектр

Під час довиборів депутата Жовтневої райради міста Дніпропетровська вирували чималі пристрасті. Новообраний мав замінити депутата Сергія Бичкова, призначеного заступником голови облдержадміністрації. Закон вимагає забезпечити повну гласність та довести до відома населення інформацію про призначені вибори через ЗМІ. Цього не було зроблено. Точніше, було зроблено за варіантом «обмеженої гласності». Тож коли посланці з Українського Народного Руху примчали зі своїм кандидатом Григорієм Петровим, їм сказали, як у тій приказці: спізнилися з козами на торг. Знайшли причини відмовити у реєстрації і висуванням соціалістів та ще трьох партій. Апелювати до суду часу також не залишалося.

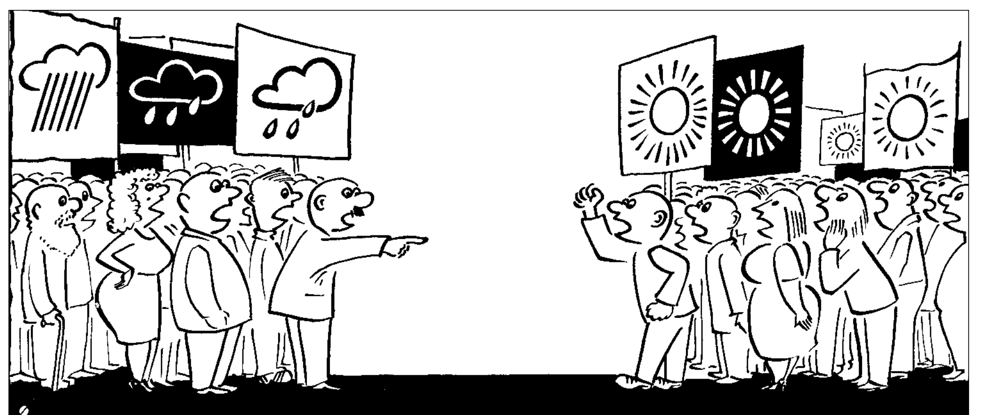
Отож вибори були, по суті, безальтернативні.

Голосування якраз збіглося з дискусіями навколо закону про вибори за партійними списками. Своє ставлення до проблеми чітко визначив голова обласної ради Едуард Дубінін, опублікувавши в кількох газетах статтю «Партія влади чи влада партій?». Автор зауважує, що «рівень розвитку демократії не може вичерпуватися кількістю політичних організацій, які рвуться до влади», бо для держави неприпустимо мати сто ідеологій і сотні «генсеків».

Але чи можна вважати за демократію те, що одні й ті самі за будь-яку ціну прагнуть залишитися при владі? На Дніпропетровщині це явище характерне, як ніде. На «недоторканність» претендують передусім НДП та об'єднання «Злагода».

В останні дні минулого року, наприклад, у Синельниківському окрузі мали відбутися довибори в обласну раду. Виходило красиво: у нові століття і тисячоліття — з новим депутатом. Однак елементарно порушувалися терміни передвиборних процедур, хоча організаторів довиборів суворо попереджав заступник голови і керівник секретаріату облради Валерій Храмцов. Не допомогло. І знову-таки партії не встигали скликати конференцій чи зборів для висування своїх кандидатів. «Встигла» тільки НДП. От і зареєструвався один-єдиний претендент — голова облдержадміністрації Микола Швець.

Але обласна рада — не районна. Об'єднані соціал-демократи і комуністи звернулися з позовами до суду і домоглися свого. Голосування перенесено на кінець березня. Зареєстровано трьох нових кандидатів, у тому числі від есдеків об'єднаних та комуністів. Мало того, до них має шанс приєднатися і безпартійний самовисуванець. Отож вибори обіцяють бути схожими на демократичні, а сам Микола Швець подав до окружної виборчої комісії заяву, що в разі обрання він «припинить діяльність, не сумісну зі статусом депутата».

В області є не більше трьох-чотирьох партій, які знаходять підтримку серед населення. Мають, як прийнято говорити, свій електорат. Але є й такі партії, які самі себе вважають «відомими». І саме вони знаходять надійну опору в структурах влади.

Днями зчинився скандал у Павлоградському районі. Не прийшовся до двору місцевій владі головлікар районної лікарні і депутат обласної ради Олександр Можейко. Відтак голова Павлоградської райради Любов Кропивнюк надсилає в область подання: мовляв, на зборах трьох трудових колективів і двох парторганізацій виборці зажадали відкликати Можейка з депутатів. Перевірка показала, розповів голова обласної виборчої комісії Володимир Онікієнко, що насправді зборів не було, протоколи липові. А будинок культури у Богданівці, де за документами відбувалися збори і розгніваний народ «обурювався», давно згорів. Отака демократія.

А от в окрузі № 38 виборці дійсно зібралися на збори, щоб ініціювати відкликання народного депутата України. Юристи ситуацію пояснили так: згідно із законом про статус народних депутатів виборці вчинили правильно. Але чи дочекаються вони якогось фіналу, більшість сумнівається.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Співочі голоси України

Волинь і воля — пісня наша й доля

(Початок на 1-й стор.).

Мав рацію голова обласної державної адміністрації Борис Клімчук, коли сказав: «Пробачте нам, якщо хоч одна нотка звучатиме не так, вона все одно звучатиме щиро». Щоправда, всі ноти, всі мелодії звучали так щиро, що вже після концерту, за кулісами, дякуючи співакам і танцюристам, музикантам і декламаторам, він зауважив: «Я зворушений до сліз».

До сліз були зворушені всі, і навіть пересичені метри українського мистецтва. Особливо коли вітали хор матерів-героїнь (а їх 32 жінки, які мають по 10 дітей і більше) із села Бірки Любешівського району. І тоді, коли фольклорні колективи з обласного центру і найвіддаленіших сіл області сповістили своєю композицією «А вже весна, а вже красна». Недаремно один із учасників фольклорно-етнографічний ансамбль «Родина» ставав лауреатом міжнародних і всеукраїнських конкурсів.

Загалом фольклорна частина звіту, особливо фрагмент обряду «Колодка», в багатьох глядачів викликав не тільки радісний усміх, а й такі самі спогади. Багато хто з них і під час перерви, і після концерту зізнавалися: «А ми ж бо виростали в такій атмосфері».

Для мене особисто найважче когось не згадати. Адже, скажімо, глядачів зачарувало акапельне виконання в'язанки українських повстанських пісень аматорським квартетом «Акорд» Волинського державного університету імені Лесі Українки. Як і пісні камерного хору цього навчального закладу. До речі, волиняни довели, що такий хор може існувати не лише в Луцьку, а й у районному центрі. Тетяна Смолярчук у поліському Камені-Каширському зуміла створити чудовий хоровий ансамбль.

А скільки пристрасті, скільки енергії, любові вклали учасники ансамблю камерної музики «Кантабіле» під керівництвом Товія Рівця у віртуозне виконання «Танго кохання».

Як професіонали вищої проби показали себе і симфонічний оркестр Волинського державного училища культури і мистецтв під керівництвом Юрія Максименка та Волинський державний народний хор, яким багато років керує Олександр Стадник.

Окремо хочеться сказати і про родину Черепів з Ківерців, які утримують сімейний дитячий будинок. Вони створили театр танцю «Зорецвіт» при цьому будинку, який виконав перед столичним глядачем вальс із балетної сюїти «Спляча красуня».

Окрім того, глядачі у фойє палацу могли ознайомитися з роботами ткачів, вишивальників, гончарів, з виробами із соломи, бісеру, кукурудзяного листя, витинанками Ярослави Галькун, малярськими творами Костянтина Борисюка та Наталі Кумановської.

Чесне слово, шкода, що не можна згадати поіменно всіх, хто подарував це прекрасне свято. Однак художнього керівника Миколу Приймака та головного режисера дійства Михайла Ілляшенка все-таки, напевно, варто. Як і слова, сказані віце-прем'єр-міністром Миколою Жулинським: «Це — світлий і дорогий образ, освячений іконою Волинської Божої матері».

Бо Волинь подарувала світові Лесю Українку та Ігоря Стравинського. Тут було створено школу ікони Конзелевича. І нинішній звіт підтвердив: не бідніє талантами ця земля. Навпаки, розквітає під промінням волі.

Володимир КОРОЛЮК.

Фотофакт

З наближенням жіночого свята для декого із зубожілих співгромадян збирання й реалізація першоцвітів перетворюється на засіб поповнення сімейного бюджету.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

Знак біди

За онуків — у вогонь

Мало не згоріла живцем із власної волі мешканка селища Жовтневого на Волині. Причиною самоспалення стало рішення відповідних служб відібрати у 65-річної баби Раїси її онуків — шестирічного Йосипа та чотирирічного Володю й поселити їх у притулку для неповнолітніх.

Батько хлопчиків помер, а мати від них відмовилася. На жаль, мізерна пенсія, злидні й антисанітарія в помешканні бабусі, на думку відповідної комісії із захисту прав дитини, — неприпустимі умови для повноцінного виховання. Але бабуся так не вважає, тому й зважилася на самоспалення на знак протесту. На щастя, стареньку врятували пожежники, які й відвезли її до міської лікарні Нововолинська.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

У номер

■ Миколаїв

Мораторій на спорудження АЗС

Таке рішення під тиском мешканців Миколаєва, обурених свавіллям «королів бензоколонок», прийняла тутешня міськрада. Бо кількість АЗС у місті вже й так удвічі більша, ніж передбачено нормативами. До того ж автозаправки нерідко споруджуються поблизу шкіл і дитсадків, у зонах відпочинку, а також у центрі міста. При цьому знищують зелені насадження, погіршується екологічна безпека. Тим, хто хоче мати нові АЗС, пропоновано розміщуватим їх за межами обласного центру, де їх обмаль.

■ Спорт

Події та результати

■ *Бокс.* Лас-Вегас. Минулої суботи 29-річний пуерторіканець Джон Руїс першим із латиноамериканців став чемпіоном світу серед професіоналів у суперважкій категорії. У 12-раундовому поєдинку він переміг самого Евандера Холіфілда і отримав чемпіонський пояс за версією WBA.

■ *Футбол.* Київ. Як ми вже повідомляли, у приміщенні Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму відбулася установча конференція з утворення Дитячо-юнацької футбольної ліги України (ДЮФЛУ). Після того, як президент ФФУ, народний депутат України Григорій Суркіс зачитав привітання на адресу делегатів від Президента України Леоніда Кучми, розпочалася оперативна і конструктивна робота. Вислухавши й обговоривши виступи представників регіонів, затвердивши статут ДЮФЛУ, конференція шляхом відкритого голосування президентом ліги обрала віце-президента ФФУ Ігоря Воронова. Його першим заступником став Олег Орєхов (заступник голови комітету дитячо-юнацького футболу ФФУ), заступниками — Валентин Новиков (директор СДЮШОР «Кривбас», Кривий Ріг), Віктор Горбачов (народний депутат України, президент Миколаївської обласної дитячої ліги) та Валерій Польовий (директор СДЮШОР «Десна», Чернігів).

■ Одним абзацом

■ Регіональну угоду на 2001 рік підписали Донецька облдержадміністрація та профспілки. Документ визначає основні напрями співпраці в соціальних питаннях.

■ 16 населених пунктів Закарпаття підтоплено внаслідок значного підвищення рівня води у річках Боржава та Тиса.

■ Київ

І на змаганнях, і на пожежі важлива секунда

Два дні в спортивному комплексі Управління державної пожежної охорони МВС України у Києві проходив Зимовий чемпіонат України з пожежно-прикладного спорту.

Представники 30 команд з усіх регіонів країни та трьох навчальних закладів пожежної охорони виборювали звання найсильніших.

Вогneборці за допомогою штурмової драбини, виконуючи складні елементи й демонструючи неабияку спритність та фізичну підготовку, за лічені секунди «злітали» на четвертий поверх навчальної башти. А також з розбігу долали двометрову огорожу, бігали по «буму» та з'єднували пожежні рукави й крани, піднімалися висувною драбиною у вікно 3-го поверху вежі.

Як повідомив начальник ГУДПО МВСУ Григорій Рева, чемпіонат підвищить професійну майстерність вогнеборців та боєздатність підрозділів. На його думку, всі показали високий клас. Погодився з ним і його німецький колега, бранд-директор пожежної охорони Франкфурта-на-Майні Райнхард Рис. Переможцями стали команди Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, а також вогнеборців Київщини та столиці. А з кращих учасників буде створено збірну команду, яка представлятиме Україну на міжнародних змаганнях.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПАРЄ висловлює занепокоєння

Завтра в Парижі моніторинговий комітет Парламентської асамблеї Ради Європи розгляне «українське питання». Очікується, що на засіданні комітету, зокрема, розглядатимуть ситуацію з виконанням Україною рекомендацій щодо свободи слова та парламентської демократії в країні. Нагадаємо, що напередодні засідання доповідач цього комітету Анне Северинсен повідомила «ГУ», що занепокоєна ситуацією в нашій державі, і, можливо, після завтрашнього засідання буде прийнято рішення про чергове відвідання України представниками ПАРЄ.

На грані нової балканської війни

Македонія закрила кордони з Косово, повідомляє Reuters. Влада заявила, що змушена піти на цей захід після того, як у прикордонному косовському селі озброєні албанці вбили трьох солдатів.

Крім того, Македонія звернулася до РБ ООН з проханням скликати надзвичайне засідання і створити буферну зону вздовж кордону країни з Косово. Президент Македонії Борис Трайковські занепокоєний у зв'язку з розвитком ситуації на кордоні з Косово, де останнім часом у цьому районі помітно активізувалися албанські екстремісти. Їхні дії спрямовані, за словами Трайковські, на дестабілізацію обстановки в Македонії. Глава МЗС Македонії заявив, що їх країна разом із силами КФОР найближчим часом має намір силовими методами покласти край акції косовських албанців. Удар по екстремістах схвалило керівництво НАТО.

Як повідомила «ГУ» директор Центру інформації і документації НАТО в Україні Наталя Мельничук, учора з Македонії повернулися два високопосадові чиновники альянсу, які мали там багато зустрічей. НАТО налаштована серйозно: буде зроблено все для забезпечення безпеки. «Ми повністю підтримуємо дії Македонії, — підкреслила Наталя Мельничук. — І робитимемо все, щоб знайти мирні шляхи».

Яна СТАДІЛЬНА.

Ювілей

У небі — вертольотчики

Робота на замовлення міжнародних організацій за межами України стала буденною для кримського державного авіаційного підприємства «Універсал авіа», що відзначає своє 60-річчя.

Організований у 1941 році авіазагін спецпризначення в роки другої світової війни брав активну участь у бойових діях. А після перемоги обслуговував народне господарство Криму та виконував спецзамовлення: на тюменських родовищах, будівництві газопроводу Ямал—Західний кордон, патрулював нафто-, газо- і аміакопроводи тощо. З 1997 року кримчани обслуговують місії ООН в Югославії, Грузії, Ліберії, Сьєра-Леоне, Таджикистані, Західній Сахарі... В Україні одним з найвигідніших партнерів ювіляри вважають кримське підприємство «Чорноморнафтогаз».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Розпочато службове розслідування справи псевдо-«Мулен Руж»

Головний консультант держуправління справами при Президентові України Тамара Козицька звернулася до «ГУ» у зв'язку з нашою недавньою публікацією «Те, що було в Києві, не «Мулен Руж». Як з'ясувалося, держуправління розпочало службове розслідування, пов'язане з гастролями псевдо-«Мулен Руж», які пройшли на сцені палацу «Україна». Нагадаємо, що «ГУ» отримав від прес-секретаря прославленого кабаре факсове повідомлення, котре викривало самозванців. А керівництво української фірми «Офір», яка доклала руку до виступу цього колективу в «Україні», і тоді, і тепер продовжує уникати журналістів. На жаль, новою інформацією пані Козицька з ними поділитися не змогла, але пообіцяла повідомити про результати офіційного розслідування, яке вирішило провести держуправління, оскільки в його віданні — гастролі зарубіжних артистів, що відбуваються на головній сцені країни. «У нас самих після концерту з'явилася підозра, що тут щось нечисто», — підкреслила вона.

Як стало відомо нещодавно, «Мулен Руж» розпочало судове переслідування проти якоїсь там мадам Ольнуа, яка начебто узурпує ім'я кабаре. Про це повідомили «Киевские ведомости». А фірма «Офір» відмовляється відповідати на запитання, чи подавав хто-небудь до суду на них. Приміром, ошукані глядачі...

Інф. «ГУ».

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про громадянство України

Цей Закон відповідно до Конституції України визначає правовий зміст громадянства України, підстави і порядок його набуття та припинення, повноваження органів державної влади, що беруть участь у вирішенні питань громадянства України, порядок оскарження рішень з питань громадянства, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових і службових осіб.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

громадянство України — правовий зв'язок між фізичною особою і Україною, що знаходить свій вияв у їх взаємних правах та обов'язках;

особа — фізична особа;

громадянин України — особа, яка набула громадянство України в порядку, передбаченому законами України та міжнародними договорами України;

іноземець — особа, яка не перебуває в громадянстві України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав;

особа без громадянства — особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином;

законні представники — батьки, усиновителі, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники, представники закладів, які виконують обов'язки опікунів і піклувальників;

дитина — особа віком до 18 років;

реєстрація громадянства України — внесення запису про набуття особою громадянства України спеціально уповноваженим на те органом у відповідні облікові документи;

проживання на території України на законних підставах — проживання в Україні іноземця чи особи без громадянства, які мають у паспорті громадянина колишнього СРСР зразка 1974 року відмітку про постійну чи тимчасову прописку на території України, або зареєстрували на території України свій національний паспорт, або мають посвідку на постійне чи тимчасове проживання на території України, або їм надано статус біженця чи притулок в Україні;

безперервне проживання на території України — проживання в Україні особи, якщо її разовий виїзд за кордон у приватних справах не перевищував 90 днів, а в сумі за рік — 180 днів. Не є порушенням вимоги про безперервне проживання виїзд особи за кордон у службове відрядження, на навчання, у відпустку, на лікування за рекомендацією відповідного медичного закладу або зміна особою місця проживання на території України;

зобов'язання припинити іноземне громадянство — письмово оформлена заява іноземця про те, що в разі набуття громадянства України він припинить громадянство іншої держави і протягом одного року з моменту набуття ним громадянства України подасть документ про припинення громадянства іншої держави до органу, що видав йому тимчасове посвідчення громадянина України;

незалежна від особи причина неотримання документа про припинення іноземного громадянства — невидача особі, у якої прийняли клопотання про припинення іноземного громадянства, документа про припинення громадянства у встановлений законодавством іноземної держави термін (за винятком випадків, коли особі було відмовлено у припиненні громадянства), або відсутність у законодавстві іноземної держави процедури припинення її громадянства за ініціативою особи, або висока вартість оформлення виходу з іноземного громадянства, що перевищує мінімальну заробітну плату, встановлену в Україні;

законні джерела існування — заробітна плата, прибуток від підприємницької діяльності або власності, пенсія, стипендія, аліменти, соціальні виплати та допомога, власні фінансові заощадження або фінансова допомога від членів сім'ї, інших фізичних та юридичних осіб, що мають законні доходи;

міжнародний договір України — міжнародний договір, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;

декларація про відмову від іноземного громадянства — документ, в якому особа засвідчує свою відмову від громадянства іншої держави і зобов'язується не користуватися правами цієї держави і не виконувати обов'язків, пов'язаних з належністю до її громадянства;

декларація про відсутність іноземного громадянства — документ, в якому особа повідомляє про відсутність у неї іноземного громадянства з обґрунтуванням причин такої відсутності;

свідоцтво про належність до громадянства України — документ, який підтверджує належність особи віком до 16 років до громадянства України із зазначенням підстав його набуття;

тимчасове посвідчення громадянина України — документ, який посвідчує особу і підтверджує її належність до громадянства України.

Стаття 2. Принципи законодавства України про громадянство

Законодавство України про громадянство ґрунтується на таких принципах:

1) єдиного громадянства — громадянства держави Україна, що виключає можливість існування громадянства адміністративно-територіальних одиниць України. Якщо громадянин України набув громадянство (підданство) іншої держави або держав, то у правових відносинах з Україною він визнається лише громадянином України. Якщо іноземець набув громадянство України, то у правових відносинах з Україною він визнається лише громадянином України;

2) запобігання виникненню випадків безгромадянства;

3) неможливості позбавлення громадянина України громадянства України;

4) визнання права громадянина України на зміну громадянства;

5) неможливості автоматичного набуття громадянства України іноземцем чи особою без громадянства внаслідок укладення шлюбу з громадянином України або набуття громадянства України його дружиною (чоловіком) та автоматичного припинення громадянства України одним з подружжя внаслідок припинення шлюбу або припинення громадянства України другим з подружжя;

6) рівності перед законом громадян України незалежно від підстав, порядку і моменту набуття ними громадянства України;

7) збереження громадянства України незалежно від місця проживання громадянина України.

Стаття 3. Належність до громадянства України

Громадянами України є:

1) усі громадяни колишнього СРСР, які на момент проголошення незалежності України (24 серпня 1991 року) постійно проживали на території України;

2) особи, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних чи інших ознак, які на момент набрання чинності Законом України «Про громадянство України» (13 листопада 1991 року) проживали в Україні і не були громадянами інших держав;

3) особи, які прибули в Україну на постійне проживання після 13 листопада 1991 року і яким у паспорті громадянина колишнього СРСР зразка 1974 року органами внутрішніх справ України внесено напис «громадянин України», а також діти таких осіб, які прибули разом з батьками в Україну, якщо на момент прибуття в Україну вони не досягли повноліття;

4) особи, які набули громадянство України відповідно до законів України та міжнародних договорів України.

Особи, зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті, є громадянами України з 24 серпня 1991 року, зазначені у пункті 2, — з 13 листопада 1991 року, а у пункті 3, — з моменту внесення відмітки про громадянство України.

Стаття 4. Законодавство про громадянство України

Питання громадянства України регулюються Конституцією України, цим Законом, міжнародними договорами України.

Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у цьому Законі, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 5. Документи, що підтверджують громадянство України

Документами, що підтверджують громадянство України, є:

1) паспорт громадянина України;

2) свідоцтво про належність до громадянства України;

3) паспорт громадянина України для виїзду за кордон;

4) тимчасове посвідчення громадянина України;

5) проїзний документ дитини;

6) дипломатичний паспорт;

7) службовий паспорт;

8) посвідчення особи моряка;

9) посвідчення члена екіпажу;

10) посвідчення особи на повернення в Україну.

Розділ ІІ. НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ

Стаття 6. Підстави набуття громадянства України

Громадянство України набувається:

1) за народженням;

2) за територіальним походженням;

3) внаслідок прийняття до громадянства;

4) внаслідок поновлення у громадянстві;

5) внаслідок усиновлення;

6) внаслідок встановлення над дитиною опіки чи піклування;

7) внаслідок встановлення над особою, визнаною судом недієздатною, опіки;

8) у зв'язку з перебуванням у громадянстві України одного чи обох батьків дитини;

9) внаслідок встановлення батьківства;

10) за іншими підставами, передбаченими міжнародними договорами України.

Стаття 7. Набуття громадянства України за народженням

Особа, батьки або один з батьків якої на момент її народження були громадянами України, є громадянином України.

Особа, яка народилася на території України від осіб без громадянства, які на законних підставах проживають на території України, є громадянином України.

Особа, яка народилася за межами України від осіб без громадянства, які постійно на законних підставах проживають на території України, і не набула за народженням громадянства іншої держави, є громадянином України.

Особа, яка народилася на території України від іноземців, які постійно на законних підставах проживають на території України, і не набула за народженням громадянства жодного з батьків, є громадянином України.

Особа, яка народилася на території України, одному з батьків якої надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, і не набула за народженням громадянства жодного з батьків або набула за народженням громадянство того з батьків, якому надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, є громадянином України.

Особа, яка народилася на території України від іноземця і особи без громадянства, які постійно на законних підставах проживають на території України, і не набула за народженням громадянства того з батьків, який є іноземцем, є громадянином України.

Новонароджена дитина, знайдена на території України, обоє з батьків якої невідомі (знайда), є громадянином України.

Особа, яка має право на набуття громадянства України за народженням, є громадянином України з моменту народження.

Стаття 8. Набуття громадянства України за територіальним походженням

Особа, яка сама або хоча б один з її батьків, дід чи баба, повнорідні брат чи сестра народилися або постійно проживали до 16 липня 1990 року на території, яка стала територією України відповідно до статті 5 Закону України «Про правонаступництво України», а також на інших територіях, що входили до складу Української Народної Республіки, Західно-Української Народної Республіки, Української Держави, Української Соціалістичної Радянської Республіки, Закарпатської України, Української Радянської Соціалістичної Республіки (УРСР), і є особою без громадянства або іноземцем, що взяв зобов'язання припинити іноземне громадянство, та подала заяву про набуття громадянства України, а також її діти реєструються громадянами України.

Дитина, яка народилася чи постійно проживала на території УРСР (або хоча б один з її батьків, дід чи баба народилися чи постійно проживали на територіях, зазначених у частині першій цієї статті) і є особою без громадянства, реєструється громадянином України за заявою одного з батьків або опікуна чи піклувальника.

Дитина, яка народилася на території України від батьків, які є іноземцями, і набула за народженням громадянство іншої держави або держав, яке було припинене, реєструється громадянином України за клопотанням одного з батьків або опікуна чи піклувальника.

Особи, зазначені у частині першій цієї статті, які є громадянами держав, міжнародний договір України з якими дозволяє особі звертатися для набуття громадянства України за умови, якщо вона доведе, що не є громадянином цієї держави, можуть подавати заяви про набуття громадянства України лише після припинення іноземного громадянства.

Особи, зазначені у частині першій цієї статті, які є іноземцями, мають припинити іноземне громадянство і подати документ про це, виданий уповноваженим органом відповідної держави, до органу, що здійснив реєстрацію, протягом року з моменту реєстрації її громадянином України. Якщо особи, маючи всі передбачені законодавством цієї держави підстави для отримання такого документа, з незалежних від них причин не можуть отримати його, або їм надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, вони подають декларацію про відмову від іноземного громадянства.

Зобов'язання припинити іноземне громадянство не вимагається від іноземців, які є громадянами держав, законодавство яких передбачає автоматичне припинення особами громадянства цих держав одночасно з набуттям громадянства іншої держави або міжнародні договори України з якими передбачають припинення особами громадянства цих держав одночасно з набуттям громадянства України.

Датою набуття громадянства України у випадках, передбачених цією статтею, є дата реєстрації набуття особою громадянства України.

Особа, яка набула громадянство України і подала декларацію про відмову від іноземного громадянства, зобов'язується повернути паспорт іноземної держави до уповноважених органів цієї держави.

Стаття 9. Прийняття до громадянства України

Іноземець або особа без громадянства можуть бути за їх клопотаннями прийняті до громадянства України.

Умовами прийняття до громадянства України є:

1) визнання і дотримання Конституції України та законів України;

2) зобов'язання припинити іноземне громадянство або неперебування в іноземному громадянстві (для осіб, які були громадянами держав, міжнародні договори України з якими дозволяють особам звертатися для набуття громадянства України за умови, якщо доведуть, що вони не є громадянами іншої договірної сторони).

Особи, які є іноземцями, мають взяти зобов'язання припинити іноземне громадянство і подати документ про це, виданий уповноваженими органами відповідної держави, до органу, що прийняв документи про прийняття їх до громадянства України, протягом року з моменту прийняття їх до громадянства України.

Якщо особа, маючи всі передбачені законодавством цієї держави підстави для отримання такого документа, з незалежних від неї причин не може його отримати або їй надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, вона подає декларацію про відмову від іноземного громадянства. Це правило не поширюється на осіб, які є громадянами держав, міжнародні договори України з якими дозволяють особам звертатися для набуття громадянства України за умови, якщо доведуть, що вони не є громадянами іншої договірної сторони.

Зобов'язання припинити іноземне громадянство не вимагається від іноземців, які є громадянами держав, законодавство яких передбачає автоматичне припинення особами громадянства цих держав одночасно з набуттям громадянства іншої держави або міжнародні договори України з якими передбачають припинення особами громадянства цих держав одночасно з набуттям громадянства України, а також осіб, яким надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, та осіб без громадянства;

3) безперервне проживання на законних підставах на території України протягом останніх п'яти років.

Ця умова не поширюється на особу, яка перебуває у шлюбі з громадянином України терміном понад два роки та постійно проживає в Україні на законних підставах, і на особу, яка постійно проживає в Україні на законних підставах та перебувала з громадянином України понад два роки у шлюбі, який припинився внаслідок його смерті.

Для осіб, яким надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, термін безперервного проживання на законних підставах на території України встановлюється на три роки з моменту надання їм статусу біженця в Україні чи притулку в Україні, а для осіб, які в'їхали в Україну особами без громадянства, — на три роки з моменту одержання дозволу на проживання в Україні;

4) отримання дозволу на постійне проживання в Україні.

Ця умова не поширюється на осіб, які мають у паспорті громадянина колишнього СРСР зразка 1974 року відмітку про постійну або тимчасову прописку на території України, а також на осіб, яким надано статус біженця в Україні або притулок в Україні;

5) володіння державною мовою або її розуміння в обсязі, достатньому для спілкування. Ця умова не поширюється на осіб, які мають певні фізичні вади (сліпі, глухі, німі);

6) наявність законних джерел існування. Ця умова не поширюється на осіб, яким надано статус біженця в Україні або притулок в Україні.

Положення, передбачені пунктами 3—6 частини другої цієї статті, не поширюються на осіб, які мають визначні заслуги перед Україною, і на осіб, прийняття яких до громадянства України становить державний інтерес для України.

Прийняття до громадянства України дітей, які проживають в Україні і один з батьків яких або опікун чи піклувальник має дозвіл на постійне проживання в Україні, здійснюється без урахування умов, передбачених пунктами 1, 3—6 частини другої цієї статті.

До громадянства України не приймається особа, яка:

1) вчинила злочин проти людства чи здійснювала геноцид;

2) засуджена в Україні до позбавлення волі за вчинення тяжкого злочину (до погашення або зняття судимості);

3) вчинила на території іншої держави діяння, яке визнано законодавством України тяжким злочином.

Особа, яка набула громадянство України і подала декларацію про відмову від іноземного громадянства, зобов'язується повернути паспорт іноземної держави до уповноважених органів цієї держави.

Датою набуття громадянства України у випадках, передбачених цією статтею, є дата видання відповідного Указу Президента України.

Стаття 10. Поновлення у громадянстві України

Особа, яка після припинення громадянства України не набула іноземного громадянства і подала заяву про поновлення у громадянстві України, реєструється громадянином України незалежно від того, проживає вона постійно в Україні чи за кордоном, за відсутності обставин, передбачених частиною п'ятою статті 9 цього Закону.

Особа, яка після припинення громадянства України набула іноземне громадянство, повернулася в Україну на постійне проживання, подала заяву про поновлення у громадянстві України, за відсутності підстав, передбачених частиною п'ятою статті 9 цього Закону, реєструється громадянином України. Особа бере зобов'язання припинити

іноземне громадянство і подати документ про це, виданий уповноваженим органом відповідної держави, до органу, що прийняв документи про поновлення її у громадянстві України, протягом року з моменту поновлення її у громадянстві України. Якщо особа, маючи всі передбачені законодавством цієї держави підстави для отримання такого документа, з незалежних від неї причин не може його отримати або їй надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, вона подає декларацію про відмову від іноземного громадянства.

Особа, зазначена у частині другій цієї статті, яка є громадянином держави, міжнародний договір України з якою дозволяє особі звертатися для набуття громадянства України, за умови, якщо вона доведе, що не є громадянином іншої договірної сторони, може подати заяву про поновлення у громадянстві України лише після припинення іноземного громадянства.

Зобов'язання припинити іноземне громадянство не вимагається від громадян держав, законодавство яких передбачає автоматичне припинення особами громадянства цих держав одночасно з набуттям громадянства іншої держави або міжнародні договори України з якими передбачають припинення особами громадянства цих держав одночасно з набуттям громадянства України, а також від осіб, яким надано статус біженця в Україні чи притулок в Україні, та осіб без громадянства.

У громадянстві України не поновлюються особи, які втратили громадянство України на підставі пункту 4 частини першої статті 19 цього Закону.

Датою набуття громадянства України у випадках, передбачених цією статтею, є дата реєстрації набуття особою громадянства України.

Особа, яка набула громадянство України і подала декларацію про відмову від іноземного громадянства, зобов'язується повернути паспорт іноземної держави до уповноважених органів цієї держави.

Стаття 11. Набуття дітьми громадянства України внаслідок усиновлення

Дитина, яка є іноземцем або особою без громадянства і яку усиновляють громадяни України або подружжя, один з якого є громадянином України, а другий — особою без громадянства, стає громадянином України з моменту набрання чинності рішенням про усиновлення, незалежно від того, проживає вона постійно в Україні чи за кордоном.

Дитина, яка є особою без громадянства або іноземцем і яку усиновляє подружжя, один з якого є громадянином України, а другий — іноземцем, стає громадянином України з моменту набрання чинності рішенням про усиновлення, незалежно від того, проживає вона постійно в Україні чи за кордоном.

Стаття 12. Набуття громадянства України внаслідок встановлення над дитиною опіки чи піклування

Дитина, яка є іноземцем або особою без громадянства і над якою встановлено опіку чи піклування громадян України або осіб, одна з яких є громадянином України, а друга — особою без громадянства, стає громадянином України з моменту прийняття рішення про встановлення опіки чи піклування.

Дитина, яка проживає на території України та є особою без громадянства або іноземцем і над якою встановлено опіку чи піклування осіб, одна з яких є громадянином України, а друга — іноземцем, стає громадянином України з моменту прийняття рішення про встановлення опіки чи піклування, якщо вона у зв'язку з встановленням опіки чи піклування не набуває громадянства опікуна чи піклувальника, який є іноземцем.

Дитина, яка є іноземцем або особою без громадянства і виховується в державному дитячому закладі України, що по відношенню до неї виконує обов'язки опікуна чи піклувальника, або в дитячому будинку сімейного типу, якщо хоча б один з батьків-вихователів є громадянином України, стає громадянином України з моменту влаштування в такий заклад, за умов, якщо її батьки померли, позбавлені батьківських прав, визнані безвісно відсутніми чи недієздатними або оголошені померлими.

Стаття 13. Набуття громадянства України особою, визнаною судом недієздатною, внаслідок встановлення над нею опіки громадянина України

Іноземець або особа без громадянства, які проживають в Україні на законних підставах, визнані судом недієздатними, над якими встановлено опіку громадянина України, набувають громадянство України з моменту набрання чинності рішенням про встановлення опіки.

Стаття 14. Набуття громадянства України дитиною у зв'язку з перебуванням у громадянстві України її батьків чи одного з них

Дитина, яка є іноземцем або особою без громадянства, один з батьків якої є громадянином України, а другий є особою без громадянства, реєструється громадянином України за клопотанням того з батьків, який є громадянином України.

Дитина, яка є особою без громадянства, один з батьків якої є громадянином України, а другий є іноземцем, реєструється громадянином України за клопотанням того з батьків, який є громадянином України.

Дитина, яка є іноземцем або особою без громадянства, батьки якої перебувають у громадянстві України, реєструється громадянином України за клопотанням одного з батьків.

Датою набуття громадянства України у випадках, передбачених цією статтею, є дата реєстрації набуття особою громадянства України.

Стаття 15. Набуття громадянства України дитиною внаслідок встановлення батьківства

У разі встановлення батьківства дитини, мати якої є іноземкою або особою без громадянства, а батьком визнається громадянин України, дитина незалежно від місця її народження та місця постійного проживання стає громадянином України.

Датою набуття громадянства України у випадку, передбаченому цією статтею, є дата народження дитини або дата набуття громадянства України батьком, якщо він набув його після народження дитини.

Стаття 16. Необхідність згоди дітей під час набуття громадянства України

Набуття громадянства України дітьми віком від 15 до 18 років може відбуватися лише за їхньою згодою.

Розділ III. ПРИПИНЕННЯ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ ТА СКАСУВАННЯ РІШЕНЬ ПРО НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ

Стаття 17. Підстави припинення громадянства України

Громадянство України припиняється:

1) внаслідок виходу з громадянства України;

2) внаслідок втрати громадянства України;

3) за підставами, передбаченими міжнародними договорами України.

Стаття 18. Вихід з громадянства України

Громадянин України, який виїхав на постійне проживання за кордон, може вийти з громадянства України за його клопотанням.

Якщо дитина виїхала разом з батьками на постійне проживання за кордон і батьки виходять з громадянства України, за клопотанням одного з батьків разом з батьками з громадянства України може вийти і дитина.

Якщо один з батьків виїхав разом з дитиною на постійне проживання за кордон і виходить з громадянства України, а другий залишається громадянином України, дитина може вийти з громадянства України разом з тим із батьків, який виходить з громадянства України, за його клопотанням.

Якщо один з батьків виїхав разом з дитиною на постійне проживання за кордон і виходить з громадянства України, а другий є іноземцем чи особою без громадянства, дитина може вийти з громадянства України разом з тим із батьків, який виходить з громадянства України, за його клопотанням.

Якщо дитина виїхала на постійне проживання за кордон і її батьки вийшли з громадянства України, дитина може вийти з громадянства України за клопотанням одного з батьків.

Якщо дитина виїхала на постійне проживання за кордон з одним із батьків і він вийшов з громадянства України, а другий є громадянином України, дитина може вийти з громадянства України за клопотанням про це того з батьків, який вийшов з громадянства України.

Якщо дитина виїхала на постійне проживання за кордон з одним із батьків і він вийшов з громадянства України, а другий є іноземцем чи особою без громадянства, дитина може вийти з громадянства України за клопотанням того з батьків, який вийшов з громадянства України.

Дитина, яка набула за народженням громадянство України, може вийти з громадянства України за клопотанням одного з батьків незалежно від місця проживання дитини.

Дитина, яка усиновлена подружжям, один з якого є громадянином України, а другий є іноземцем, може вийти з громадянства України за клопотанням усиновителя, який є іноземцем.

Дитина, усиновлена іноземцями або особами без громадянства, може вийти з громадянства України за клопотанням одного з усиновителів.

Вихід з громадянства України допускається, якщо особа набула громадянство іншої держави або отримала документ, виданий уповноваженими органами іншої держави, про те, що громадянин України набуде її громадянство, якщо вийде з громадянства України.

Вихід дітей віком від 15 до 18 років з громадянства України може відбуватися лише за їхньою згодою.

Вихід з громадянства України не допускається, якщо особу, яка клопоче про вихід з громадянства України, в Україні притягнуто як обвинувачену у кримінальній справі або стосовно якої в Україні є обвинувальний вирок суду, що набрав чинності і підлягає виконанню.

Датою припинення громадянства України у випадках, передбачених цією статтею, є дата видання відповідного Указу Президента України.

Стаття 19. Втрата громадянства України

Громадянство України втрачається:

1) якщо громадянин України після досягнення ним повноліття добровільно набув громадянство іншої держави.

Добровільним набуттям громадянства іншої держави вважаються всі випадки, коли громадянин України за своїм вільним волевиявленням, вираженим у формі письмового клопотання, набув громадянство іншої держави або якщо він добровільно отримав документ, що підтверджує наявність набуття ним іноземного громадянства, за винятком випадків, якщо:

а) діти при народженні одночасно з громадянством України набувають також громадянство іншої держави;

б) діти, які є громадянами України і усиновлені іноземцем, набувають громадянство усиновителя;

в) громадянин України автоматично набув громадянство іншої держави внаслідок одруження з іноземцем;

г) згідно із законодавством іншої держави її громадянство надано громадянину України автоматично без його добровільного волевиявлення і він не отримав добровільно документ, що підтверджує наявність у нього громадянства іншої держави;

2) якщо іноземець набув громадянство України і не подав у порядку, передбаченому частиною п'ятою статті 8, пунктом 2 частини другої статті 9 та частиною другою статті 10 цього Закону, документ про припинення іноземного громадянства або декларацію про відмову від нього;

3) якщо іноземець набув громадянство України і скористався правами або виконав обов'язки, які надає чи покладає на нього іноземне громадянство;

4) якщо особа набула громадянство України на підставі статті 9 цього Закону внаслідок подання свідомо неправдивих відомостей або фальшивих документів;

5) якщо громадянин України без згоди державних органів України добровільно вступив на військову службу, на роботу в службу безпеки, правоохоронні органи, органи юстиції або органи державної влади чи органи місцевого самоврядування іншої держави.

Положення пунктів 1, 2, 3, 5 частини першої цієї статті не застосовуються, якщо внаслідок цього громадянин України стане особою без громадянства.

Стаття 20. Правосуб'єктність громадянина України, який подав заяву про вихід з громадянства України або щодо якого оформляється втрата громадянства

Громадянин України, який подав заяву про вихід з громадянства України або щодо якого оформляється втрата громадянства, до набрання чинності рішенням про припинення громадянства України користується всіма правами і несе всі обов'язки громадянина України.

Стаття 21. Скасування рішень про оформлення набуття громадянства України

Рішення про оформлення набуття громадянства України скасовується, якщо особа набула громадянство України відповідно до статей 8 та 10 цього Закону шляхом обману, внаслідок подання свідомо неправдивих відомостей або фальшивих документів, приховування будь-якого суттєвого факту, за наявності якого особа не може набути громадянство України.

Розділ IV. ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ ГРОМАДЯНСТВА

Стаття 22. Повноваження Президента України

Президент України:

1) приймає рішення і видає укази відповідно до Конституції України і цього Закону про прийняття до громадянства України і про припинення громадянства України;

2) визначає порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства та виконання прийнятих рішень;

3) затверджує Положення про Комісію при Президентові України з питань громадянства.

Стаття 23. Повноваження Комісії при Президентові України з питань громадянства

Комісія при Президентові України з питань громадянства:

1) розглядає заяви про прийняття до громадянства України, вихід з громадянства України та подання про втрату громадянства України і вносить пропозиції Президенту України щодо задоволення цих заяв та подань;

2) повертає документи про прийняття до громадянства України чи про вихід з громадянства України уповноваженому центральному органу виконавчої влади з питань громадянства або Міністерству закордонних справ України для їх оформлення відповідно до вимог чинного законодавства України.

3) контролює виконання рішень, прийнятих Президентом України з питань громадянства.

Стаття 24. Повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань громадянства та підпорядкованих йому органів

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань громадянства і підпорядковані йому органи здійснюють такі повноваження:

1) приймають заяви разом з необхідними документами щодо прийняття до громадянства України та виходу з громадянства України, перевіряють правильність їх оформлення, відсутність підстав, за наявності яких особа не приймається до громадянства України, а також підстав, за наявності яких не допускається вихід з громадянства України, і разом зі своїм висновком надсилають на розгляд Комісії при Президентові України з питань громадянства;

2) готують подання про втрату особами громадянства України і разом з необхідними документами надсилають на розгляд Комісії при Президентові України з питань громадянства;

3) приймають рішення про оформлення набуття громадянства України особами за підставами, передбаченими пунктами 1, 2, 4—10 статті 6 цього Закону;

4) скасовують прийняті ними рішення про оформлення набуття громадянства України у випадках, передбачених статтею 21 цього Закону;

5) виконують рішення Президента України з питань громадянства;

6) видають особам, які набули громадянство України, паспорти громадянина України, свідоцтва про належність до громадянства України (для осіб віком до 16 років), тимчасові посвідчення громадянина України, проїзні документи дитини, довідки про припинення громадянства України;

7) вилучають у осіб, громадянство України яких припинено, паспорти громадянина України, свідоцтва про належність до громадянства України, тимчасові посвідчення громадянина України, паспорти громадянина України для виїзду за кордон, проїзні документи дитини;

8) ведуть облік осіб, які набули громадянство України та припинили громадянство України.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань громадянства раз у півріччя інформує Комісію при Президентові України з питань громадянства про виконання рішень Президента України з питань громадянства.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань громадянства і підпорядковані йому органи здійснюють повноваження, передбачені частиною першою цієї статті, стосовно осіб, які проживають на території України.

Стаття 25. Повноваження Міністерства закордонних справ України, дипломатичних представництв та консульських установ України

Міністерство закордонних справ України, дипломатичні представництва і консульські установи України здійснюють повноваження, передбачені статтею 24 цього Закону, щодо осіб, які постійно проживають за кордоном.

Розділ V. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ З ПИТАНЬ ГРОМАДЯНСТВА, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ПОСАДОВИХ І СЛУЖБОВИХ ОСІБ

Стаття 26. Оскарження рішень з питань громадянства

Рішення з питань громадянства, прийняті спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань громадянства, Міністерством закордонних справ України та їх органами, можуть бути оскаржені у встановленому законом порядку до суду.

Стаття 27. Оскарження дій та бездіяльності посадових і службових осіб, які порушують порядок розгляду справ про громадянство

Дії та бездіяльність посадових і службових осіб, які порушують порядок та строки розгляду справ про громадянство і виконання рішень з питань громадянства, можуть бути оскаржені у судовому та адміністративному порядку.

Стаття 28. Порядок оскарження рішень з питань громадянства, дій та бездіяльності посадових і службових осіб особами, які постійно проживають за кордоном

Особи, які постійно проживають за кордоном, оскаржують неправомірні дії чи бездіяльність посадових осіб дипломатичних представництв чи консульських установ України у встановленому законом порядку до суду.

Стаття 29. Відповідальність посадових і службових осіб за порушення законодавства про громадянство

Посадові і службові особи, які порушили цей Закон, несуть відповідальність у порядку, передбаченому законами України.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. З набранням чинності цим Законом втрачають чинність:

Закон України «Про громадянство України» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 50, ст.701; 1993 р., № 14, ст.121; 1994 р., № 33, ст.299, № 43, ст. 390; 1997 р., № 23, ст.169; 2000 р., № 25, ст.198);

Постанова Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про громадянство України» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №50, ст. 702);,

Постанова Верховної Ради України «Про порядок застосування статті 5 Закону України «Про громадянство України» щодо військовослужбовців» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 450).

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність з цим Законом;

забезпечити приведення центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

4. Рекомендувати Президенту України привести свої акти у відповідність з цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 січня 2001 року.
№ 2235-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

Цей Закон відповідно до Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування визначає правові, організаційні та фінансові основи загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян на випадок тимчасової втрати працездатності, у зв'язку з вагітністю та пологами, народженням дитини та необхідністю догляду за нею, у разі смерті, а також надання послуг із санаторно-курортного лікування та оздоровлення застрахованим особам та членам їх сімей.

Матеріальне забезпечення та соціальні послуги, що надаються за цим Законом, є окремим видом загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян, що здійснюється Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, передбачає матеріальне забезпечення громадян у зв'язку з втратою заробітної плати (доходу) внаслідок тимчасової втрати працездатності (включаючи догляд за хворою дитиною, дитиною-інвалідом, хворим членом сім'ї), вагітності та пологів, догляду за малолітньою дитиною, часткову компенсацію витрат, пов'язаних із народженням дитини, смертю застрахованої особи або членів її сім'ї, а також надання соціальних послуг за рахунок бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, що формується шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також за рахунок інших джерел, передбачених цим Законом.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) суб'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, — застрахована особа або інша особа у випадках, передбачених статтями 45, 47 цього Закону, страхувальник та страховик;

2) застрахована особа — найманий працівник, а у випадках, передбачених цим Законом, також інші особи (громадяни України, іноземці, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України), на користь яких здійснюється загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням.

Представниками застрахованих осіб є профспілки або їх об'єднання чи інші уповноважені найманими працівниками органи (представники);

3) страхувальник відповідно до цього Закону — це:

а) роботодавець — для осіб, зазначених у частині першій статті 6 цього Закону;

б) особи, зазначені у частинах другій та третій статті 6 цього Закону;

4) страховик — Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;

5) роботодавець — власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган незалежно від форм власності, виду діяльності, господарювання; фізична особа, яка використовує працю найманих працівників (у тому числі іноземців, які на законних підставах працюють за наймом в Україні); власник розташованих в Україні іноземних підприємства, установи, організації (у тому числі міжнародної), філії та представництва, який використовує працю найманих працівників, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

6) найманий працівник — фізична особа, яка працює за трудовим договором (контрактом) на підприємстві, в установі, організації незалежно від форм власності, виду діяльності та господарювання або у фізичної особи;

7) страховий ризик — це обставина, внаслідок якої застрахована особа або члени її сім'ї можуть втратити тимчасово засоби існування та потребувати матеріального забезпечення або надання соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

8) страховий випадок — подія, з настанням якої виникає право застрахованої особи або членів її сім'ї на отримання матеріального забезпечення або соціальних послуг за цим Законом;

9) страховий стаж — період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, і за який сплачено страхові внески;

10) страхові внески — відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

11) страхові кошти — акумульовані страхові внески для здійснення матеріального забезпечення та надання соціальних послуг за цим Законом.

Стаття 3. Законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, і його завдання

1. Законодавство України, що регулює відносини у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, базується на Конституції України, складається з Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Кодексу законів про працю України, цього Закону та прийнятих відповідно до них інших нормативно-правових актів.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, застосовуються норми міжнародного договору.

2. Завданням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, є встановлення гарантій щодо захисту прав громадян на отримання матеріального забезпечення та соціальних послуг у разі тимчасової непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною, дитиною-інвалідом, хворим членом сім'ї), вагітності та пологів, народження дитини, необхідності догляду за малолітньою дитиною, смерті громадянина або члена його сім'ї.

Стаття 4. Право громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, мають застраховані громадяни України, іноземці, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Це право виникає з настанням страхового випадку в період роботи (включаючи і час випробування та день звільнення), якщо інше не передбачено законодавством.

2. Особи, які не підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, мають право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за цим Законом за умови сплати страхових внесків до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Стаття 5. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, здійснюється за принципами:

1) законодавчого визначення умов і порядку здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

2) обов'язковості страхування осіб, зазначених у частині першій статті 6 цього Закону, і добровільності страхування осіб, зазначених у частинах другій та третій статті 6 цього Закону;

3) державних гарантій реалізації застрахованими особами своїх прав;

4) обов'язковості фінансування Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності витрат, пов'язаних із наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг, в обсягах, передбачених цим Законом;

5) формування та використання страхових коштів на засадах солідарності та субсидування;

6) цільового використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

7) паритетності в управлінні Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності представників держави, застрахованих осіб та роботодавців;

8) відповідальності роботодавців та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності за реалізацію права застрахованої особи на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за цим Законом.

Стаття 6. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, підлягають:

1) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту) на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності та господарювання або у фізичних осіб, у тому числі в іноземних дипломатичних та консульських установах, інших представництвах нерезидентів, а також обрані на виборні посади в органах державної влади, органах місцевого самоврядування та в інших органах;

2) члени колективних підприємств, сільськогосподарських та інших виробничих кооперативів.

2. Громадяни України, які працюють за межами території України і не застраховані в системі соціального страхування країни, в якій вони перебувають, мають право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги відповідно до цього Закону за умови сплати страхових внесків до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності відповідно до діючого законодавства, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Особи, які забезпечують себе роботою самостійно (особи, які займаються підприємницькою, адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з одержанням доходу безпосередньо від цієї діяльності, в тому числі члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), мають право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги відповідно до цього Закону за умови сплати страхових внесків до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності відповідно до діючого законодавства.

4. Особам, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, видається свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке є єдиним для всіх видів страхування. Порядок видачі та зразок свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Обчислення страхового стажу

1. Страховий стаж — це період (сума періодів), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, і сплачує або за неї сплачуються страхові внески до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності в порядку, встановленому законодавством. До страхового стажу зараховуються періоди тимчасової втрати працездатності, перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та час перебування застрахованої особи у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а також періоди одержання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій усіх видів.

2. До страхового стажу зараховується загальний трудовий стаж особи до введення в дію цього Закону в порядку та на умовах, передбачених законодавством, яке діяло раніше.

Стаття 8. Вирішення спорів

Спори, що виникають з правовідносин за цим Законом, вирішуються органами Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності в порядку, встановленому статутом Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, та в судовому порядку.

Розділ II. УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ВИТРАТАМИ, ЗУМОВЛЕНИМИ НАРОДЖЕННЯМ ТА ПОХОВАННЯМ

Стаття 9. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

1. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (далі — Фонд) є органом, який здійснює керівництво та управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, провадить збір і акумуляцію страхових внесків та інших коштів, призначених для фінансування матеріального забезпечення та соціальних послуг, види яких передбачені статтею 34 цього Закону, та забезпечує їх надання, а також здійснює контроль за використанням цих коштів. Фонд належить до цільових позабюджетних страхових фондів.

2. Усі застраховані особи є членами цього Фонду.

3. Фонд є некомерційною самоврядною організацією. Держава є гарантом надання матеріального забезпечення та соціальних послуг застрахованим особам Фондом, стабільної діяльності Фонду.

Фонд є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, а також символіку, що затверджується правлінням Фонду. Фонд набуває прав юридичної особи з дня реєстрації статуту в спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади.

4. Фонд не може провадити будь-яку іншу діяльність, крім зазначеної в частині першій цієї статті, та використовувати страхові кошти не за цільовим призначенням.

Діяльність Фонду регулюється цим Законом та статутом Фонду, який затверджується його правлінням.

Стаття 10. Органи управління Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

1. Управління Фондом здійснюється на паритетній основі державою, представниками застрахованих осіб і роботодавців.

Управління Фондом здійснюють правління та виконавча дирекція Фонду. В Автономній Республіці Крим, областях та в містах Києві і Севастополі безпосереднє управління здійснюють правління та виконавча дирекція відповідних відділень Фонду.

2. До складу правління Фонду входять по 15 представників держави, застрахованих осіб та роботодавців, які виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Представники від держави призначаються Кабінетом Міністрів України, представники застрахованих осіб та роботодавців обираються (делегуються) сторонами самостійно.

Строк повноважень членів правління Фонду становить шість років і закінчується в день першого засідання нового складу правління.

Правління Фонду очолює голова, який обирається з членів правління Фонду строком на два роки почергово від представників кожної сторони. Голова обирається на закритому засіданні правління Фонду. Обраним головою вважається член правління, за якого проголосувало більше половини загальної кількості членів правління. Голова правління має двох заступників, які разом з головою представляють три сторони.

Засідання правління Фонду проводяться відповідно до затвердженого ним плану, але не рідше одного разу на квартал. Позапланові засідання правління Фонду можуть проводитися за ініціативою його голови або за пропозицією більшості членів однієї з трьох представницьких сторін правління чи на вимогу однієї третини членів правління Фонду.

Правління правомочне приймати рішення за наявності на засіданні не менше двох третин складу кожної представницької сторони. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні членів правління. У разі рівного розподілу голосів голос голови правління є вирішальним.

Рішення правління Фонду, прийняте в межах його компетенції, є обов'язковим для виконання всіма страхувальниками та застрахованими особами.

3. Виконавча дирекція Фонду є виконавчим органом правління Фонду, який забезпечує виконання рішень правління.

Виконавча дирекція є підзвітною правлінню Фонду та здійснює діяльність від імені Фонду в межах та в порядку, визначених статутом Фонду та положенням про виконавчу дирекцію Фонду, що затверджується його правлінням.

Директор виконавчої дирекції Фонду входить до складу правління Фонду з правом дорадчого голосу.

4. Правління відділення Фонду створюється на паритетних засадах із представників держави, застрахованих осіб і роботодавців. Кількісний склад правління відділення визначається правлінням Фонду.

Положення про правління відділення Фонду затверджується правлінням Фонду.

5. Робочими органами виконавчої дирекції Фонду та його відділень є виконавчі дирекції відділень в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі. Статутом Фонду може бути передбачено створення виконавчих дирекцій або уповноважених представників відділень у районах та містах республіканського (Автономної Республіки Крим) та обласного значення.

Виконавчі дирекції відділень підзвітні правлінням відділень та виконавчій дирекції Фонду та здійснюють свою діяльність від імені Фонду в межах і в порядку, передбачених статутом Фонду та положенням про виконавчі дирекції відділень Фонду.

Виконавчі дирекції відділень Фонду вирішують покладені на них завдання у тісній взаємодії з профспілковими органами, роботодавцями та місцевими органами виконавчої влади.

Директори виконавчих дирекцій відділень Фонду входять до складу правлінь відділень з правом дорадчого голосу.

6. Керівників виконавчих дирекцій відділень Фонду призначає та звільняє директор виконавчої дирекції Фонду за погодженням з правлінням відділення Фонду.

Стаття 11. Повноваження правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

Правління Фонду:

1) визначає поточні та перспективні завдання Фонду;

2) затверджує документи, що регламентують внутрішню діяльність Фонду;

3) подає на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо визначення розміру внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

4) визначає за погодженням із Національним банком України порядок надходження та обліку коштів Фонду;

5) розглядає та затверджує річний бюджет Фонду, звіт про його виконання;

6) визначає порядок фінансування та умови надання путівок на санаторно-курортне лікування та оздоровлення в спеціальних оздоровчих закладах (у тому числі дитячих);

7) здійснює контроль за цільовим використанням коштів Фонду, веденням і достовірністю обліку та звітності щодо їх надходження та використання;

8) вирішує питання щодо формування та використання резерву коштів для забезпечення фінансової стабільності Фонду в сумі, необхідній для фінансування матеріального забезпечення в розрахунку на місяць;

9) спрямовує та контролює діяльність виконавчої дирекції Фонду, правлінь і виконавчих дирекцій відділень Фонду;

10) обирає голову правління Фонду та його заступників;

11) розглядає кандидатури і затверджує на посадах директора виконавчої дирекції Фонду та його заступників, а також приймає рішення про їх звільнення;

12) затверджує структуру органів Фонду, чисельність їх працівників, асигнування на адміністративно-господарські витрати Фонду;

13) представляє Фонд у взаємовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами,

організаціями, об'єднаннями громадян з питань соціального захисту громадян, а також органами соціального страхування зарубіжних країн, міжнародними організаціями, діяльність яких пов'язана із захистом соціальних прав людини;

14) затверджує положення про правління відділення Фонду;

15) здійснює інші функції, передбачені статутом Фонду.

Стаття 12. Повноваження правління відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

Правління відділення Фонду:

1) визначає поточні завдання відділення Фонду;

2) розглядає та затверджує в установленому порядку річний бюджет відділення Фонду, звіт про його виконання;

3) щорічно розглядає програму і кошторис (у розрізі регіонів) щодо відновлення здоров'я застрахованих осіб та членів їх сімей, яка включає заходи щодо санаторно-курортного лікування, оздоровлення в санаторіях-профілакторіях, пансіонатах, дитячих оздоровчих таборах, утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл, позашкільного обслуговування;

4) представляє відділення Фонду у взаємовідносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян з питань соціального захисту громадян;

5) здійснює інші функції, передбачені положенням про правління відділення Фонду.

Стаття 13. Повноваження виконавчої дирекції Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

Виконавча дирекція Фонду:

1) забезпечує збір та акумуляцію внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

2) здійснює оперативне розпорядження страховими коштами Фонду в межах затвердженого бюджету Фонду;

3) здійснює матеріальне забезпечення та надає соціальні послуги за цим Законом;

4) здійснює контроль за правильним нарахуванням, своєчасною сплатою страхових внесків, а також забезпечує цільове використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

5) представляє інтереси страховика в судових та інших органах;

6) готує та подає на розгляд правління:

пропозиції щодо розміру страхових внесків на наступний рік;

проект бюджету Фонду та звіт про його виконання;

пропозиції щодо розміру резервних коштів;

7) виконує інші функції відповідно до положення про виконавчу дирекцію Фонду.

Розділ III. НАГЛЯД У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ВИТРАТАМИ, ЗУМОВЛЕНИМИ НАРОДЖЕННЯМ ТА ПОХОВАННЯМ

Стаття 14. Наглядова рада

1. Нагляд за діяльністю Фонду здійснює наглядова рада, яка діє на громадських засадах. Члени наглядової ради не можуть бути одночасно членами правління Фонду та його відділень, а також працівниками виконавчої дирекції Фонду або його відділень.

Наглядова рада здійснює контроль за виконанням статутних завдань та цільовим використанням коштів Фондом.

2. До наглядової ради, яка складається з 15 осіб, входять у рівній кількості представники держави, застрахованих осіб і роботодавців.

Представники від держави призначаються Кабінетом Міністрів України, представники застрахованих осіб і роботодавців обираються (делегуються) сторонами самостійно.

3. Строк повноважень членів наглядової ради становить 6 років.

4. Наглядову раду очолює голова, який обирається строком на два роки із складу наглядової ради почергово від представників кожної сторони і не може представляти ту сторону, від якої обрано голову правління Фонду.

5. Наглядова рада провадить свою діяльність на принципах рівноправності сторін та їх відповідальності за прийняті нею рішення.

Стаття 15. Повноваження наглядової ради

Наглядова рада:

заслуховує звіти правління та виконавчої дирекції Фонду з питань виконання завдань, покладених на Фонд, і використання коштів Фондом, дає відповідні рекомендації Фонду;

заслуховує інформацію правління та виконавчої дирекції Фонду про підготовку та виконання бюджету Фонду;

порушує питання про відповідальність посадових осіб органів управління Фонду, з вини яких допущено порушення прав застрахованих осіб;

у разі необхідності вживає заходів для проведення аудиторської перевірки використання страхових коштів та окремих напрямів роботи Фонду, правління та виконавчої дирекції Фонду;

одержує необхідну інформацію про роботу Фонду та виконавчої дирекції Фонду, його відділень;

розглядає інші питання діяльності Фонду відповідно до статуту Фонду;

у разі потреби вимагає скликання позачергового засідання правління Фонду.

Стаття 16. Порядок роботи наглядової ради

1. Порядок роботи наглядової ради визначається регламентом, який затверджується на її першому засіданні.

Наглядова рада проводить свої засідання відповідно до плану, але не рідше одного разу на півроку. У разі необхідності головою наглядової ради, а також на вимогу однієї третини її складу або за рішенням правління Фонду скликаються позачергові засідання наглядової ради.

Засідання наглядової ради є правомочним, якщо на ньому присутні дві третини складу ради, в тому числі не менше половини кожної із сторін. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх членів наглядової ради. У разі рівного розподілу голосів голос голови наглядової ради є вирішальним.

2. У засіданні наглядової ради з правом дорадчого голосу беруть участь голова правління Фонду, директор виконавчої дирекції Фонду або їх заступники.

3. Члени наглядової ради можуть брати участь у засіданні правління Фонду з правом дорадчого голосу.

Стаття 17. Державний нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Державний нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики здійснює контроль за дотриманням страхувальниками та страховиком законів України, інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням.

2. Страхувальники та страховик зобов'язані надавати посадовим особам органу державного нагляду всі документи та інформацію, необхідні для здійснення ними функцій державного нагляду.

Стаття 18. Засоби державного нагляду

1. Якщо Фондом прийнято рішення з порушенням законодавства про соціальне страхування або страхувальник не виконує вимог цього законодавства, орган державного нагляду вказує на допущені порушення та встановлює строк для їх усунення. Якщо протягом цього строку Фонд або страхувальник не усуне порушення, орган державного нагляду скасовує незаконне рішення з наступним відшкодуванням збитків за рахунок Фонду або страхувальника. Страхувальник або Фонд може оскаржити рішення органу державного нагляду у двотижневий строк до суду.

2. Орган державного нагляду може вимагати скликання позачергового засідання правління Фонду. Якщо цю вимогу не буде виконано, орган державного нагляду може сам скликати та провести засідання правління Фонду.

3. За рішенням органу державного нагляду члени правління Фонду в разі невиконання своїх обов'язків можуть бути позбавлені своїх повноважень.

З ініціативи органу державного нагляду може призначатися проведення аудиторської перевірки діяльності Фонду та органів його управління.

Розділ IV. КОШТИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ВИТРАТАМИ, ЗУМОВЛЕНИМИ НАРОДЖЕННЯМ ТА ПОХОВАННЯМ, ТА ПОРЯДОК ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Стаття 19. Джерела формування коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Джерелами формування коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, є:

1) страхові внески страхувальників-роботодавців і застрахованих осіб, що сплачуються на умовах і в порядку, передбачених цим Законом;

2) суми не прийнятих до зарахування витрат страхувальника за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, пені, штрафів та інших фінансових санкцій, застосованих до страхувальників та посадових осіб відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

3) благодійні внески підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;

4) асигнування із Державного бюджету України;

5) інші надходження відповідно до законодавства.

2. Кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, не включаються до Державного бюджету України, не підлягають вилученню та використовуються тільки за цільовим призначенням. У разі їх невикористання в поточному році вони переходять на наступний фінансовий рік.

Кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, зараховуються на єдиний централізований рахунок Фонду в установах банків, визначених Кабінетом Міністрів України для обслуговування коштів Державного бюджету України, або спеціалізованого банку, який обслуговує фонди з окремих видів страхування.

3. Для забезпечення фінансової стабільності Фонду утворюється резерв страхових коштів у сумі, необхідній для фінансування всіх видів матеріального забезпечення, передбачених статтею 34 цього Закону, в розрахунку на місяць.

Стаття 20. Використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

Кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, спрямовуються на:

1) виплату застрахованим особам допомоги по тимчасовій непрацездатності, вагітності та пологах, при народженні дитини та по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, на поховання;

2) фінансування санаторно-курортного лікування та оздоровлення застрахованих осіб і членів їх сімей;

3) утворення резерву страхових коштів у розрахунку на місяць для фінансування матеріального забезпечення застрахованих осіб;

4) забезпечення поточної діяльності та утримання органів Фонду, розвиток його матеріально-технічної бази.

Стаття 21. Визначення розміру страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Розмір страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, щорічно за поданням Кабінету Міністрів України встановлюється Верховною Радою України відповідно для роботодавців і застрахованих осіб у відсотках:

1) для роботодавців — до сум фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, що підлягають обкладенню прибутковим податком з громадян;

2) для найманих працівників — до сум оплати праці, які включають основну та додаткову заробітну плату, а також інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, які підлягають обкладенню прибутковим податком з громадян;

3) для застрахованих осіб, зазначених у частинах другій і третій статті 6 цього Закону, — до сум оподатковуваного доходу (прибутку).

2. Страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, нараховуються в межах граничної суми заробітної плати (доходу), що встановлюється Кабінетом Міністрів України та є розрахунковою величиною при обчисленні допомоги по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), вагітності та пологах.

Стаття 22. Платники страхових внесків і їх реєстрація

1. Платниками страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, є страхувальники та застраховані особи.

2. Страхувальники — юридичні та фізичні особи набувають статусу платників страхових внесків до Фонду з дня їх реєстрації у виконавчих дирекціях відділень Фонду.

Стаття 23. Порядок і строки сплати страхових внесків

1. Страхувальники-роботодавці сплачують до Фонду різницю між нарахованими для роботодавців і найманих працівників страховими внесками та витратами, пов'язаними з наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг застрахованим особам відповідно до цього Закону.

Перерахування зазначених сум шляхом безготівкових розрахунків здійснюється страхувальниками-роботодавцями один раз на місяць — у день, встановлений для одержання в установах банку коштів на оплату праці за відповідний період.

Страхові внески, сплачені в іноземній валюті, підлягають перерахуванню на рахунок Фонду у валюті України за офіційним курсом Національного банку України на день сплати страхових внесків.

У разі нестачі у страхувальників-роботодавців коштів для виплати заробітної плати та сплати страхових внесків у повному обсязі нарахування їх на заробітну плату і перерахування страхових внесків до Фонду провадиться пропорційно до сум заробітної плати.

У разі незабезпечення банківськими установами перерахування страхових внесків до Фонду одночасно з видачею коштів на виплату заробітної плати банківські установи сплачують за рахунок власних коштів до Фонду суму несплачених страхових внесків.

Якщо страхувальники несвоєчасно чи не в повному обсязі сплачують страхові внески, до них застосовуються фінансові санкції, передбачені статтею 30 цього Закону.

У разі ліквідації (реорганізації) юридичної особи страхувальник зобов'язаний провести повний розрахунок щодо сплати страхових внесків до Фонду по день ліквідації (реорганізації) та звернутися за місцем його реєстрації як платника страхових внесків для зняття з обліку.

2. Платники страхових внесків, зазначені у частинах другій та третій статті 6 цього Закону, сплачують страхові внески до Фонду в повному розмірі в порядку та в строки, визначені страховиком.

3. Днем сплати страхових внесків вважається:

у разі перерахування за безготівковими розрахунками — день подання до установи банку розрахункових документів на перерахування страхових внесків на рахунок Фонду;

у разі сплати готівкою — день внесення коштів до банківської установи чи відділення зв'язку для перерахування на рахунок Фонду.

Стаття 24. Облік внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Органи Фонду здійснюють персоніфікований облік сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, та персоніфікований облік відомостей про застрахованих осіб.

2. Порядок персоніфікованого обліку сплати внесків і відомостей про застрахованих осіб визначається Кабінетом Міністрів України.

Розділ V. БЮДЖЕТ ТА ОБЛІК СТРАХОВИХ КОШТІВ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ З ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ. ЗВІТНІСТЬ ФОНДУ

Стаття 25. Бюджет та облік страхових коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

1. Бюджет Фонду є основним фінансовим документом, який визначає доходи та витрати страхових коштів на матеріальне забезпечення застрахованих осіб і надання їм соціальних послуг.

2. Порядок надходження, обліку та витрачання страхових коштів Фонду, складання та виконання бюджету, здійснення платежів, ведення бухгалтерського обліку і звітності щодо коштів Фонду визначається правлінням Фонду відповідно до законодавства.

3. Порядок розгляду і затвердження бюджету Фонду та його відділень визначається статутом Фонду.

Стаття 26. Звіт про діяльність Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

Фонд щорічно подає Кабінету Міністрів України звіт про виконання бюджету Фонду за минулий рік і оприлюднює його в засобах масової інформації.

Розділ VI. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ВИТРАТАМИ, ЗУМОВЛЕНИМИ НАРОДЖЕННЯМ ТА ПОХОВАННЯМ

Стаття 27. Права та обов'язки страхувальника

1. Страхувальник має право:

1) брати участь в управлінні Фондом через своїх представників у складі правління Фонду та правлінь відділень Фонду;

2) брати участь у підготовці пропозицій щодо визначення розміру страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

3) отримувати в органах управління Фонду безоплатно інформацію про порядок і умови сплати страхових внесків та використання страхових коштів Фонду;

4) на отримання інформації про результати проведення перевірки використання коштів Фонду;

5) на додаткове фінансування з коштів Фонду в разі перевищення суми фактичних витрат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, над сумою нарахованих страхових внесків;

6) на судовий захист своїх прав.

2. Страхувальник зобов'язаний:

1) зареєструватись у виконавчій дирекції відділення Фонду як платник страхових внесків у десятиденний строк з дня:

отримання свідоцтва про державну реєстрацію як суб'єкта підприємницької діяльності незалежно від того, чи він фактично веде господарську діяльність та провадить розрахунки з оплати праці;

прийняття рішення про створення установи, організації, філії, представництва, іншого відокремленого підрозділу;

зміни юридичного статусу чи адреси, якщо відповідно до законодавства України державна реєстрація таких установ, організацій чи відокремлених підрозділів не проводиться;

укладення трудового договору з найманим працівником;

2) нараховувати і сплачувати в установлені строки та в повному обсязі страхові внески;

3) надавати та оплачувати застрахованим особам у разі настання страхового випадку відповідний вид матеріального забезпечення та соціальних послуг відповідно до цього Закону;

4) вести облік коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, і своєчасно надавати органам Фонду встановлену звітність щодо цих коштів;

5) допускати посадових осіб органів Фонду, органу державного нагляду, інших контролюючих органів до перевірок правильності обчислення та сплати страхових внесків, використання страхових коштів, надавати їм необхідні документи та пояснення з питань, що виникають під час перевірок;

6) вести облік заробітної плати застрахованої особи та зберігати ці дані протягом строку, встановленого законодавством;

7) надавати на вимогу застрахованої особи відомості щодо заробітної плати, суми сплачених страхових внесків;

8) надавати виконавчій дирекції відділення Фонду відомості:

про ліквідацію (реорганізацію) підприємства, установи, організації в десятиденний строк з дня прийняття рішення;

про зміну облікових реквізитів підприємства, установи, організації, їх місцезнаходження, юридичної адреси в десятиденний строк з дня виникнення відповідних змін;

про чисельність найманих працівників, розмір їх заробітної плати за встановленою формою звітності;

про зміну відомостей про застраховану особу в десятиденний строк з дня одержання цих змін.

Стаття 28. Права та обов'язки страховика

1. Страховик має право:

1) здійснювати перевірку обгрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності застрахованим особам;

2) одержувати безоплатно від державних органів, підприємств, установ, організацій (у тому числі від державних податкових органів, банківських, інших фінансово-кредитних установ) та громадян — суб'єктів підприємницької діяльності відомості, щодо сплати страхових внесків та використання страхових коштів;

3) здійснювати перевірку правильності нарахування і повноти сплати страхових внесків та використання страхових коштів на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, у фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників;

4) одержувати необхідні пояснення (у тому числі письмові) з питань, що виникають під час перевірок;

5) зупиняти операції підприємств, установ, організацій і фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності, які використовують найману

(Закінчення на 6—7-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

(Початок на 4—5-й стор.).

працю, з розрахунковими та іншими рахунками в банківських установах у разі відмови їх від реєстрації у виконавчих дирекціях відділень Фонду як платників страхових внесків або відмови від сплати страхових внесків;

6) накладати фінансові санкції та адміністративні штрафи, передбачені цим Законом та іншими актами законодавства;

7) порушувати відповідно до законодавства питання про притягнення посадових осіб до відповідальності за порушення законодавства у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, вимагати надання інформації про вжиті заходи.

2. Страховик зобов'язаний:

1) забезпечувати фінансування матеріального забезпечення та надання соціальних послуг відповідно до цього Закону;

2) зареєструвати страхувальника як платника страхових внесків у десятиденний строк з дня подання документів, визначених правлінням Фонду;

3) здійснювати контроль за правильним нарахуванням, своєчасною сплатою страхувальником страхових внесків, а також обгрунтованістю проведених ним витрат страхових коштів;

4) здійснювати контроль за достовірністю поданих страхувальниками та застрахованими особами відомостей, визначених статтями 27 і 51 цього Закону;

5) вести облік і звітність щодо страхових коштів;

6) публікувати в засобах масової інформації бюджет Фонду на поточний рік та звіт про виконання бюджету Фонду за минулий рік;

7) надавати безоплатно застрахованим особам і страхувальникам консультації з питань застосування законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

8) інформувати застрахованих осіб про призначення (відмову) і розмір матеріального забезпечення, порядок виплати, види та умови надання матеріального забезпечення і соціальних послуг, а також про порядок оскарження рішень у разі відмови в наданні матеріального забезпечення і соціальних послуг;

9) стягувати надміру виплачені кошти з юридичних і фізичних осіб у встановленому законом порядку;

10) співпрацювати з фондами з інших видів загальнообов'язкового державного соціального страхування у реалізації заходів, пов'язаних з наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг застрахованим особам, приймаючи спільне рішення щодо участі у фінансуванні цих заходів.

Стаття 29. Права та обов'язки застрахованих осіб

1. Застраховані особи мають право:

1) брати участь в управлінні Фондом через своїх представників у правлінні Фонду та правліннях відділень Фонду;

2) отримувати безоплатно інформацію у виконавчій дирекції Фонду та виконавчих дирекціях відділень Фонду про порядок та умови сплати страхових внесків і витрачання страхових коштів Фонду;

3) отримувати у разі настання страхового випадку матеріальне забезпечення та соціальні послуги, передбачені цим Законом;

4) оскаржувати відповідно до законодавства дії страховика, страхувальника-роботодавця щодо надання матеріального забезпечення та соціальних послуг і сплати страхових внесків.

2. Застраховані особи зобов'язані:

1) надавати страхувальнику, страховику достовірні документи, на підставі яких призначається матеріальне забезпечення та надаються соціальні послуги відповідно до цього Закону;

2) своєчасно повідомляти страхувальника та страховика про обставини, що впливають на умови надання матеріального забезпечення та соціальних послуг (зміни стану непрацездатності, складу сім'ї, звільнення з роботи, виїзд за межі держави тощо) протягом десяти днів з моменту їх виникнення;

3) дотримуватися режиму, визначеного лікарем на період тимчасової непрацездатності;

4) виконувати інші вимоги, передбачені цим Законом.

Розділ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ВИТРАТАМИ, ЗУМОВЛЕНИМИ НАРОДЖЕННЯМ ТА ПОХОВАННЯМ, ЗА НЕВИКОНАННЯ АБО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ

Стаття 30. Відповідальність страхувальника

1. Страхувальник-роботодавець несе відповідальність за ухилення від реєстрації як платника страхових внесків, несвоєчасність сплати та неповну сплату страхових внесків, у тому числі страхових внесків, що сплачують застраховані особи через рахунки роботодавців, а також за порушення порядку використання страхових коштів.

У разі несвоєчасної сплати страхових внесків страхувальником, у тому числі через ухилення від реєстрації як платника страхових внесків, або неповної їх сплати страхувальник сплачує суму донарахованих контролюючим органом страхових внесків (недоїмки), штраф та пеню.

За порушення строку реєстрації страхувальника як платника страхових внесків або несвоєчасність сплати страхових внесків на нього накладається штраф у розмірі 50 відсотків суми належних до сплати страхових внесків за весь період, який минув з дня, коли страхувальник повинен був зареєструватися.

За неповну сплату страхових внесків на страхувальника накладається штраф у розмірі прихованої (заниженої) суми заробітної плати, на яку відповідно до цього Закону нараховуються страхові внески, а в разі повторного порушення — у трикратному розмірі зазначеної суми.

За порушення порядку витрачання страхових коштів накладається штраф у розмірі 50 відсотків належної до сплати суми страхових внесків.

Пеня обчислюється виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на момент сплати, нарахованої на повну суму недоїмки (без урахування штрафів) за весь її строк.

2. Не сплачені в строк страхові внески, пеня і штраф стягуються в доход Фонду із страхувальника у безспірному порядку.

Строк давності в разі стягнення страхових внесків, пені та фінансових санкцій, передбачених цією статтею, не застосовується.

3. Суми коштів, безпідставно стягнені із страхувальника, підлягають поверненню у триденний строк з дня винесення рішення про безпідставність стягнення цих виплат з відшкодуванням судових витрат.

4. Право застосовування фінансових санкцій, передбачених цією статтею, мають керівники виконавчої дирекції Фонду та його відділень, їх заступники.

Стаття 31. Відповідальність страховика за невиконання або неналежне виконання умов загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

За порушення цього Закону, інших нормативно-правових актів про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, а також за шкоду, заподіяну застрахованим особам внаслідок невиконання, несвоєчасного або неповного виконання умов загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, Фонд, його органи, працівники виконавчої дирекції та виконавчих дирекцій відділень Фонду несуть відповідальність згідно з законодавством.

Стаття 32. Відповідальність застрахованої особи за незаконне одержання матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

Застрахована особа несе відповідно до закону відповідальність за незаконне одержання з її вини (підроблення, виправлення в документах, подання недостовірних відомостей тощо) матеріального забезпечення та соціальних послуг за цим Законом.

Стаття 33. Інформація про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Інформація у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, надається та використовується з дотриманням вимог, передбачених законодавством про інформацію. Страховик і страхувальники забезпечують конфіденційність такої інформації стосовно особистих даних застрахованих осіб.

2. Забороняється розголошувати без згоди застрахованої особи відомості про страховий стаж, результати її медичних обстежень, отримувані доходи, крім випадків, передбачених законом.

3. Органи Фонду зобов'язані роз'яснювати громадянам через засоби масової інформації права та обов'язки суб'єктів страхування за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням.

Розділ VIII. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ВИТРАТАМИ, ЗУМОВЛЕНИМИ НАРОДЖЕННЯМ ТА ПОХОВАННЯМ

Стаття 34. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

За загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, надаються такі види матеріального забезпечення та соціальних послуг:

1) допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною) (статті 35, 37 цього Закону);

2) допомога по вагітності та пологах (статті 38, 39 цього Закону);

3) допомога при народженні дитини (статті 40, 41 цього Закону);

4) допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (статті 42 — 44 цього Закону);

5) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві) (статті 45, 46 цього Закону);

6) забезпечення оздоровчих заходів (оплата путівок на санаторно-курортне лікування застрахованим особам та членам їх сімей, до дитячих оздоровчих закладів, утримання санаторіїв-профілакторіїв, надання соціальних послуг у позашкільній роботі з дітьми) (статті 47, 48 цього Закону).

Стаття 35. Страхові випадки, умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності та тривалість її виплати

1. Допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу), у разі настання в неї одного з таких страхових випадків:

1) тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві;

2) необхідності догляду за хворою дитиною;

3) необхідності догляду за хворим членом сім'ї;

4) догляду за дитиною віком до трьох років або дитиною-інвалідом віком до 16 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за цією дитиною;

5) карантину, накладеного органами санітарно-епідеміологічної служби;

6) тимчасового переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу;

7) протезування з поміщенням у стаціонар протезно-ортопедичного підприємства;

8) санаторно-курортного лікування.

2. Умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, визначаються Законом України «Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування».

Застрахованим особам, які працюють на сезонних і тимчасових роботах, допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, надається не більш як за 75 календарних днів протягом календарного року.

У разі настання тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, під час перебування у щорічній (основній чи додатковій) відпустці допомога надається у порядку та розмірах, установлених цим Законом.

3. Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 14 років виплачується застрахованій особі з першого дня за період, протягом якого дитина за висновком лікаря потребує догляду, але не більш як за 14 календарних днів.

Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 14 років, якщо вона потребує стаціонарного лікування, виплачується застрахованій особі з першого дня за весь час її перебування в стаціонарі разом з хворою дитиною.

Застрахованим особам, які працюють на сезонних і тимчасових роботах, у разі здійснення догляду за хворою дитиною віком до 14 років допомога по тимчасовій непрацездатності призначається і виплачується в порядку та розмірах, передбачених абзацом другим частини другої цієї статті та статтею 37 цього Закону.

4. Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворим членом сім'ї (крім догляду за хворою дитиною віком до 14 років) надається застрахованій особі з першого дня, але не більш як за 3 календарні дні, а у виняткових випадках, з урахуванням тяжкості хвороби члена сім'ї та побутових обставин, — не більш як за 7 календарних днів.

5. Допомога по тимчасовій непрацездатності в разі захворювання матері або іншої особи, яка фактично здійснює догляд за дитиною віком до трьох років або дитиною-інвалідом віком до 16 років, надається застрахованій особі, яка здійснює догляд за дитиною, з першого дня за весь період захворювання в порядку та розмірах, встановлених цим Законом.

6. Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 14 років, по догляду за хворим членом сім'ї та в разі захворювання матері або іншої особи, яка фактично здійснює догляд за дитиною віком до трьох років або дитиною-інвалідом віком до 16 років, не надається, якщо застрахована особа перебувала у цей час у щорічній (основній чи додатковій) відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням або творчій відпустці.

7. Якщо тимчасова непрацездатність застрахованої особи викликана карантином, накладеним органами санітарно-епідеміологічної служби, надається допомога по тимчасовій непрацездатності з першого дня за весь час відсутності на роботі з цієї причини.

8. У разі тимчасового переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу цій особі надається допомога по тимчасовій непрацездатності з першого дня за час такої роботи, але не більш як за два місяці. Ця допомога обчислюється за загальними правилами, але надається в розмірі, який разом із заробітком за тимчасово виконувану роботу не може перевищувати суми повного заробітку до часу переведення.

9. Допомога по тимчасовій непрацездатності в разі здійснення протезування за медичними показаннями в стаціонарі протезно-ортопедичного підприємства надається застрахованій особі з першого дня за весь період перебування в цьому підприємстві з урахуванням часу на проїзд до протезно-ортопедичного підприємства і назад.

10. Допомога по тимчасовій непрацездатності в разі здійснення санаторно-курортного лікування надається застрахованій особі, якщо тривалість щорічної (основної та додаткової) відпустки недостатня для лікування та проїзду до санаторно-курортного закладу і назад.

Застрахованій особі, яка направляється на санаторно-курортне лікування після перенесених захворювань і травм безпосередньо із стаціонару лікувального закладу за рахунок страхових коштів Фонду, допомога по тимчасовій непрацездатності надається лише за час проїзду до санаторно-курортного закладу і назад. Якщо таке лікування здійснювалося за рахунок власних коштів застрахованої особи або інших джерел, допомога по тимчасовій непрацездатності надається за весь період перебування в санаторії з урахуванням часу на проїзд у порядку і розмірах, встановлених цим Законом.

Допомога по тимчасовій непрацездатності застрахованій особі, яка виховує дитину-інваліда віком до 16 років, надається за весь період санаторно-курортного лікування дитини-інваліда (з урахуванням часу на проїзд до санаторно-курортного закладу і назад) за наявності медичного висновку про необхідність стороннього догляду за нею.

11. У разі настання тимчасової непрацездатності застрахованої особи у період вирішення спору про незаконність її звільнення з роботи допомога по тимчасовій непрацездатності надається за умови поновлення застрахованої особи на роботі з дня винесення такого рішення відповідним органом.

Стаття 36. Підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності

1. Допомога по тимчасовій непрацездатності не надається:

1) у разі одержання застрахованою особою травм або її захворювання при вчиненні нею злочину;

2) у разі навмисного заподіяння шкоди своєму здоров'ю з метою ухилення від роботи чи інших обов'язків або симуляції хвороби;

3) за час перебування під арештом і за час проведення судово-медичної експертизи;

4) за час примусового лікування, призначеного за постановою суду;

5) у разі тимчасової непрацездатності у зв'язку із захворюванням або травмою, що сталися внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних з таким сп'янінням;

6) за період перебування застрахованої особи у відпустці без збереження заробітної плати, творчій відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням.

2. Застраховані особи, які в період отримання допомоги по тимчасовій непрацездатності порушують режим, встановлений для них лікарем, або не з'являються без поважних причин у призначений строк на медичний огляд, у тому числі на лікарсько-консультативну комісію (ЛКК) чи медико-соціальну експертну Комісію (МСЕК), втрачають право на цю допомогу з дня допущення порушення на строк, що встановлюється рішенням органу, який призначає допомогу по тимчасовій непрацездатності.

Стаття 37. Розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності

Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується застрахованим особам залежно від страхового стажу в таких розмірах:

60 відсотків середньої заробітної плати (доходу) — застрахованим особам, які мають страховий стаж до п'яти років;

80 відсотків середньої заробітної плати (доходу) — застрахованим особам, які мають страховий стаж від п'яти до восьми років;

100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) — застрахованим особам, які мають страховий стаж понад вісім років;

100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) — застрахованим особам, віднесеним до 1 — 4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особі, що їх замінює та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка потерпіла від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Стаття 38. Умови надання і тривалість виплати допомоги по вагітності та пологах

1. Допомога по вагітності та пологах надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке компенсує втрату заробітної плати (доходу) за період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами.

Допомога по вагітності та пологах застрахованій особі виплачується за весь період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, тривалість якої становить 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі ускладнених пологів або народження двох чи більше дітей — 70) календарних днів після пологів. Жінкам, віднесеним до 1 — 4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, допомога по вагітності та пологах виплачується за 180 календарних днів зазначеної відпустки (90 — до пологів та 90 — після пологів). Розмір зазначеної допомоги обчислюється сумарно та надається застрахованій особі в повному обсязі незалежно від кількості днів відпустки, фактично використаних до пологів.

2. Допомога по вагітності та пологах виплачується застрахованій особі, яка усиновила дитину протягом двох місяців з дня її народження, зазначеного у свідоцтві про народження, за період з дня усиновлення і до закінчення 56 календарних днів (70 календарних днів у разі одночасного усиновлення двох і більше дітей, 90 календарних днів — для жінок, віднесених до 1 — 4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи).

3. У разі надання застрахованій особі відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами у період її тимчасової непрацездатності листок непрацездатності по тимчасовій непрацездатності закривається і з дня настання цієї відпустки видається інший листок непрацездатності. Кожен із зазначених листків оплачується за відповідними нормами цього Закону.

У разі надання застрахованій особі відпустки

у зв'язку з вагітністю та пологами у період простою підприємства, установи, організації не з вини застрахованої особи, щорічної (основної чи додаткової) відпустки, відпустки без збереження заробітної плати, додаткової відпустки у зв'язку з навчанням, творчої відпустки допомога по вагітності та пологах надається з дня виникнення права на відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами.

За період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, що збігається з відпусткою для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, допомога по вагітності та пологах виплачується незалежно від допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Стаття 39. Розмір допомоги по вагітності та пологах

Допомога по вагітності та пологах надається застрахованій особі у розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу), обчисленої відповідно до статті 53 цього Закону, і не залежить від страхового стажу.

Стаття 40. Право на допомогу при народженні дитини

1. Застрахованій особі (одному з батьків дитини, усиновителю чи опікуну) при народженні дитини надається одноразова допомога.

2. Застрахованій особі, яка усиновила дитину або взяла її під опіку, допомога при народженні дитини надається, якщо звернення за її призначенням надійшло не пізніше шести місяців з дня народження дитини.

3. У разі народження (усиновлення, встановлення опіки) двох і більше дітей допомога надається на кожну дитину.

4. У разі народження мертвої дитини допомога при народженні дитини не надається.

Стаття 41. Розмір допомоги при народженні дитини

Допомога при народженні дитини надається застрахованій особі (одному з батьків дитини, усиновителю чи опікуну) у розмірі, що встановлюється правлінням Фонду, але не менше розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Стаття 42. Право на допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку

1. Право на допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку має застрахована особа (один із батьків дитини, усиновитель, баба, дід, інший родич або опікун), яка фактично здійснює догляд за дитиною.

2. Зазначена допомога надається застрахованим особам у формі матеріального забезпечення, яке частково компенсує втрату заробітної плати (доходу) у період відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Стаття 43. Розмір допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку

Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку надається застрахованій особі у розмірі, що встановлюється правлінням Фонду, але не менше розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Стаття 44. Строки надання допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку

1. Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку надається застрахованій особі, зазначеній у частині першій статті 42 цього Закону, яка фактично здійснює догляд за дитиною, щомісяця з дня надання відпустки для догляду за дитиною по день її закінчення, але не більш як по день досягнення дитиною трирічного віку включно.

2. Усиновителям та опікунам допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку надається не раніше дня прийняття рішення про усиновлення або встановлення опіки.

Стаття 45. Право на допомогу на поховання

1. Допомога на поховання надається у разі смерті застрахованої особи, а також членів сім'ї, які перебували на її утриманні:

1) дружини (чоловіка);

2) дітей, братів, сестер та онуків, які не досягли 18 років або старших цього віку, якщо вони стали інвалідами до 18 років (братів, сестер та онуків — за умови, що вони не мають працездатних батьків), а студентів та учнів середніх професійно-технічних та вищих навчальних закладів з денною формою навчання —до 23 років;

3) батька, матері;

4) діда та баби за прямою лінією спорідненості.

2. Не вважаються такими, що перебували на утриманні застрахованої особи, члени сім'ї, які мали самостійні джерела засобів до існування (одержували заробітну плату, пенсію тощо).

3. Допомога надається застрахованій особі, члену її сім'ї або іншим юридичним чи фізичним особам, які здійснили поховання.

Стаття 46. Розмір допомоги на поховання

Допомога на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на її утриманні, надається в розмірі, що встановлюється правлінням Фонду, але не менше розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Стаття 47. Санаторно-курортне лікування та оздоровлення

1. Для забезпечення відновлення здоров'я застрахована особа та члени її сім'ї мають право на отримання санаторно-курортного лікування, оздоровлення в спеціалізованих оздоровчих закладах (у тому числі дитячих) у межах асигнувань, установлених бюджетом Фонду на зазначені цілі, та в порядку і на умовах, визначених правлінням Фонду.

2. Надання послуг застрахованим особам, пов'язаних із санаторно-курортним лікуванням, здійснюється за наявності медичних показань.

3. Обсяг коштів для забезпечення оздоровчих заходів визначається бюджетом Фонду.

Стаття 48. Фінансування санаторіїв-профілакторіїв та соціальних послуг у сфері позашкільної роботи

За рахунок коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, у межах асигнувань, що визначаються щорічно при затвердженні бюджету Фонду на наступний фінансовий рік, здійснюється часткове фінансування санаторіїв-профілакторіїв підприємств, установ та організацій, утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл, дитячих оздоровчих таборів і позашкільного обслуговування в порядку, визначеному правлінням Фонду.

Стаття 49. Планування та фінансування оздоровчих заходів

1. За поданням відділень Фонду правління Фонду щорічно розглядає та затверджує програми (у розрізі районів) щодо відновлення здоров'я застрахованих осіб і членів їх сімей, які включають санаторно-курортне лікування, оздоровлення в санаторіях-профілакторіях, пансіонатах, дитячих оздоровчих таборах, утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл, позашкільне обслуговування та їх кошторис.

2. Витрати на ці цілі здійснюються за рахунок коштів, передбачених бюджетом Фонду.

Стаття 50. Призначення та виплата матеріального забезпечення, надання соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Матеріальне забезпечення та соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, застрахованим особам, зазначеним у частині першій статті 6 цього Закону, призначаються та надаються за основним місцем роботи за рахунок сплачених застрахованими особами страхових внесків.

У разі ліквідації (реорганізації) підприємства, установи, організації матеріальне забезпечення за страховими випадками, які настали до їх ліквідації (реорганізації), виплачується застрахованим особам їх правонаступником, а в разі відсутності правонаступника — виконавчою дирекцією відділення Фонду за місцем реєстрації ліквідованого підприємства, установи, організації як страхувальника.

2. Застрахованим особам, зазначеним у частинах другій та третій статті 6 цього Закону, призначення та виплата матеріального забезпечення, а також надання соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, здійснюються виконавчою дирекцією відділення Фонду за місцем реєстрації їх як страхувальників.

3. Рішення про призначення матеріального забезпечення та надання соціальних послуг приймається комісією (уповноваженим) із соціального страхування, що створюється (обирається) на підприємстві, в установі, організації, до складу якої входять представники адміністрації підприємства, установи, організації та застрахованих осіб (профспілкових або інших органів, які представляють інтереси застрахованих осіб).

Комісія (уповноважений) із соціального страхування здійснює контроль за правильним нарахуванням і своєчасною виплатою матеріального забезпечення, приймає рішення про відмову в його призначенні, про припинення виплати матеріального забезпечення (повністю або частково), розглядає підставу і правильність видачі листків непрацездатності та інших документів, які є підставою для надання матеріального забезпечення та соціальних послуг.

Комісія (уповноважений) із соціального страхування виконує свої функції відповідно до положення про комісію (уповноваженого) із загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, яке затверджується правлінням Фонду.

Стаття 51. Документи, необхідні для призначення матеріального забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є виданий у встановленому порядку листок непрацездатності. Порядок і умови видачі, продовження та обліку листків непрацездатності, здійснення контролю за правильністю їх видачі встановлюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я за погодженням з Фондом.

2. Допомога при народженні дитини призначається застрахованій особі на підставі заяви про виплату допомоги та свідоцтва про народження дитини, виданого органом реєстрації актів громадянського стану.

3. Підставою для призначення допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку є наказ (розпорядження) роботодавця про надання застрахованій особі, яка фактично здійснює догляд за дитиною, відпустки для догляду за дитиною, а для застрахованих осіб, зазначених у частинах другій та третій статті 6 цього Закону, — розпорядження виконавчої дирекції відділення Фонду за місцем їх реєстрації як страхувальників.

Для усиновителів та опікунів до зазначених вище документів для призначення допомоги по вагітності та пологах, при народженні дитини, допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку додається копія рішення суду про усиновлення чи рішення відповідних органів про встановлення опіки.

Застрахованій особі, яка фактично здійснює догляд за дитиною (батькові дитини, бабі, дідові, іншому родичу), допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку надається за її заявою та на підставі довідки з місця роботи матері дитини про те, що вона вийшла на роботу до закінчення строку відпустки по догляду за дитиною та виплату їй допомоги по догляду за дитиною припинено (із зазначенням дати).

4. Допомога на поховання застрахованої особи призначається сім'ї померлого або особі, яка здійснила поховання, на підставі свідоцтва про смерть, виданого органом реєстрації актів громадянського стану.

Допомога на поховання члена сім'ї застрахованої особи призначається застрахованій особі на підставі свідоцтва про смерть, виданого органом реєстрації актів громадянського стану, та довідки з місця проживання про перебування померлого члена сім'ї на утриманні застрахованої особи.

Стаття 52. Строки розгляду документів, призначення та виплати матеріального забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням

1. Документи для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах, по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку розглядаються не пізніше десяти днів з дня їх надходження.

Повідомлення про відмову в призначенні допомоги із зазначенням причин відмови та порядку оскарження видається або надсилається заявникові не пізніше п'яти днів після винесення відповідного рішення.

2. Допомога по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах виплачується:

застрахованим особам, зазначеним у частині першій статті 6 цього Закону, — у найближчий після дня призначення допомоги строк, установлений для виплати заробітної плати;

застрахованим особам, зазначеним у частинах другій та третій статті 6 цього Закону, — протягом десяти днів після призначення допомоги.

3. Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку виплачується:

застрахованим особам, зазначеним у частині першій статті 6 цього Закону, — у строк, установлений для виплати заробітної плати;

застрахованим особам, зазначеним у частинах другій та третій статті 6 цього Закону, — у дні, встановлені Фондом.

4. Допомога при народженні дитини та допомога на поховання призначаються і виплачуються не пізніше дня, наступного за днем звернення.

5. Призначене, але не одержане у зв'язку із смертю застрахованої особи матеріальне забезпечення виплачується членам сім'ї, які проживали разом з нею, або спадкоємцям.

Призначене, але не одержане застрахованою особою своєчасно матеріальне забезпечення виплачується за минулий час без обмеження будь-яким строком у розмірі, встановленому на час настання страхового випадку.

Суми матеріального забезпечення, не одержані з вини органу, що призначає матеріальне забезпечення, виплачуються застрахованій особі за минулий час з дотриманням вимог законодавства про індексацію грошових доходів населення.

Надміру виплачені суми матеріального забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, внаслідок зловживань з боку застрахованої особи або членів її сім'ї стягуються з них у судовому порядку.

Стаття 53. Порядок розрахунку середньої заробітної плати (доходу) для обчислення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах

1. При обчисленні середньої заробітної плати (доходу) для забезпечення допомогою по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах враховуються всі види заробітної плати (доходу) в межах граничної суми місячної заробітної плати (доходу), на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, відповідно до статті 21 цього Закону.

2. Порядок обчислення середньої заробітної плати для надання допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах визначається Кабінетом Міністрів України.

Розділ IX. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2001 року.

2. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність з ним, а також забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у відповідність з цим Законом.

3. До приведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом закони України та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Визначити Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності правонаступником Фонду соціального страхування України.

5. До стабілізації економічного становища в Україні розмір виплат, передбачених статтями 41, 43, 46 цього Закону, визначається Верховною Радою України щороку виходячи з рівня забезпечення прожиткового мінімуму одночасно з встановленням розміру страхових внесків з поступовим наближенням виплат до прожиткового мінімуму.

6. Установити, що до 1 липня 2001 року функції виконавчої дирекції Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, його відділень та їх робочих органів виконуватимуть виконавча дирекція Фонду соціального страхування України, його відділень та їх робочі органи.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 18 січня 2001 року.
№ 2240-III.

Друкується з комп'ютерного набору Укрінформу.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про плату за землю»

Верховна Рада України *постановляє:*

1. Внести до Закону України «Про плату за землю» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 45, ст.238; 1997 р., № 47, ст.294; 1999 р., № 15, ст.83, № 18, ст.140, № 32, ст.264, № 38, ст.352, № 39, ст.356; 2000 р., № 2, ст.16, № 14-15-16, ст.121, № 32, ст.260, № 38, ст.318, № 48, ст.406 та із змінами, внесеними законами України від 7 грудня 2000 року № 2120 — III та від 11 січня 2001 року № 2211 — III) такі зміни:

1) у частині другій статті 2 слово «землі» замінити словами «земельних ділянок, земельних часток (паїв)»;

2) у статті 5:

частину першу після слова «ділянка» доповнити словами «а також земельна частка (пай)»;

у частині другій слово «землі» замінити словами «земельної ділянки, земельної частки (паю)»;

3) частину першу статті 12 доповнити пунктом 20 такого змісту:

«20) на період дії Закону України «Про фіксований сільськогосподарський податок» власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передачі земельних ділянок та земельних часток (паїв) в оренду платнику фіксованого сільськогосподарського податку»;

4) у частині першій статті 17 слово «землі» замінити словами «земельних ділянок, земельних часток (паїв)».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 8 лютого 2001 року.
№ 2271-III.

Оголошення

Арбітражний суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1-А) порушив справу № Б 24/14-01 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Корпорація молочних продуктів «Дніпро» (49044, м. Дніпропетровськ, вул. Благоєва, 31), код ЗКПО 05496023, р/р 26008345473001 в ОПЕРО ДД АК АПБ «Україна», МФО 305103. Розпорядником майна призначено Чикильдіна Олександра Миколайовича, ліцензія № 000014 від 28.12.1999 р. (49008, м. Дніпропетровськ, пров. Токарний, 55, тел.(0562) 42-68-43).

До уваги акціонерів АКБ «Укрсоцбанк»!

20 квітня 2001 року о 10.00 відбудуться Загальні Збори Акціонерів Акціонерно-комерційного банку соціального розвитку «Укрсоцбанк» у приміщенні центрального апарату банку за адресою: м. Київ, вул. Ковпака, 29.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт Правління банку про результати діяльності АКБ «Укрсоцбанк» у 2000 році й основні напрями діяльності банку на 2001 рік.

2. Звіт Ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність АКБ «Укрсоцбанк» у 2000 році. Затвердження звіту та висновків ревізійної комісії АКБ «Укрсоцбанк» за 2000 рік.

3. Затвердження звітів та висновків зовнішнього аудитора за результатами діяльності АКБ «Укрсоцбанк» в 2000 році.

4. Затвердження річних результатів діяльності АКБ «Укрсоцбанк» за 2000 рік, а також фінансового річного звіту та балансу.

5. Про порядок розподілу прибутку АКБ «Укрсоцбанк» за 2000 рік.

6. Про збільшення розміру статутного капіталу банку та підписку на акції АКБ «Укрсоцбанк» одинадцятої емісії.

7. Затвердження нової редакції Статуту АКБ «Укрсоцбанк».

8. Про перейменування Ради АКБ «Укрсоцбанк» в Спостережну Раду АКБ «Укрсоцбанк», та затвердження нової редакції Регламенту Спостережної ради АКБ «Укрсоцбанк».

9. Про зміни в складі Спостережної Ради АКБ «Укрсоцбанк».

Інформація про збільшення статутного капіталу.

Мінімальний розмір збільшення статутного капіталу — до 70 000 000 гривень.

Метою збільшення статутного капіталу АКБ «Укрсоцбанк» є нарощування капіталу, підвищення кредитоспроможності та забезпечення подальшого розвитку банку.

Збільшення статутного капіталу буде здійснюватися шляхом додаткового випуску акцій існуючої номінальної вартості. Планується додатково випустити 213 995 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 10 (десять) копійок кожна.

Форма випуску простих іменних акцій — бездокументарна.

Усі акціонери банку мають рівне переважне право на придбання акцій додаткового випуску у кількості, пропорційній їх частці у статутному фонді на дату прийняття рішення про емісію акцій.

Збитків, пов'язаних зі змінами статутного капіталу банку, власники акцій не несуть.

Підписку на акції АКБ «Укрсоцбанк» одинадцятої емісії планується здійснити з 15 травня 2001 року по 15 листопада 2001 року.

Зміни статуту зумовлені збільшенням статутного капіталу:

1. Статутний капітал банку складає 70 000 000 (Сімдесят мільйонів) гривень і формується за рахунок власних коштів акціонерів.

2. Акції Банку випущено на суму, що дорівнює розміру статутного капіталу — 70 000 000 (Сімдесят мільйонів) гривень і поділяється на 694 986 050 (Шістсот дев'яносто чотири мільйони дев'ятсот вісімдесят шість тисяч п'ятдесят) (99,283 відсотка статутного капіталу) простих іменних акцій і 5 013 950 (0,717 відсотка статутного капіталу) привілейованих іменних акцій номінальною вартістю 10 копійок кожна.

Реєстрація учасників Загальних Зборів Акціонерів буде здійснюватися 20 квітня 2001 з 9.00 до 10.00 за місцем проведенням зборів.

Для участі у зборах акціонерам необхідно мати документи, що посвідчують особу, представникам акціонерів — довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством, та документи, що посвідчують особу.

Довідки можна отримати за телефонами:
(044) 230-3299, 205-4548;
факс (044) 269-13-07

Рада та Правління АКБ «Укрсоцбанк».

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про об'єкти підвищеної небезпеки

Цей Закон визначає правові, економічні, соціальні та організаційні основи діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, і спрямований на захист життя і здоров'я людей та довкілля від шкідливого впливу аварій на цих об'єктах шляхом запобігання їх виникненню, обмеження (локалізації) розвитку і ліквідації наслідків.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

суб'єкт господарської діяльності — юридична або фізична особа, у власності або у користуванні якої є хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки;

об'єкт підвищеної небезпеки — об'єкт, на якому використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються або транспортуються одна або кілька небезпечних речовин чи категорій речовин у кількості, що дорівнює або перевищує нормативно встановлені порогові маси, а також інші об'єкти як такі, що відповідно до закону є реальною загрозою виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру;

небезпечна речовина — хімічна, токсична, вибухова, окислювальна, горюча речовина, біологічні агенти та речовини біологічного походження (біохімічні, мікробіологічні, біотехнологічні препарати, патогенні для людей і тварин мікроорганізми тощо), які становлять небезпеку для життя і здоров'я людей та довкілля, сукупність властивостей речовин і/або особливостей їх стану, внаслідок яких за певних обставин може створитися загроза життю і здоров'ю людей, довкіллю, матеріальним та культурним цінностям;

порогова маса небезпечних речовин — нормативно встановлена маса окремої небезпечної речовини або категорії небезпечних речовин чи сумарна маса небезпечних речовин різних категорій;

ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки — порядок визначення об'єктів підвищеної небезпеки серед потенційно небезпечних об'єктів;

потенційно небезпечний об'єкт — об'єкт, на якому можуть використовуватися або виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються небезпечні речовини, біологічні препарати, а також інші об'єкти, що за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення аварії;

аварія на об'єкті підвищеної небезпеки (далі — аварія) — небезпечна подія техногенного характеру, що виникла внаслідок змін під час експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки (наднормативний викид небезпечних речовин, пожежа, вибух тощо) і яка спричинила загибель людей чи створює загрозу життю і здоров'ю людей та довкіллю на його території і/або за його межами;

транскордонний вплив аварії — шкода, заподіяна населенню та довкіллю однієї держави внаслідок аварії, яка сталася на території іншої держави;

ризик — ступінь імовірності певної негативної події, яка може відбутися в певний час або за певних обставин на території об'єкта підвищеної небезпеки і/або за його межами;

прийнятний ризик — ризик, який не перевищує на території об'єкта підвищеної небезпеки і/або за її межами гранично допустимого рівня;

управління ризиком — процес прийняття рішень і здійснення заходів, спрямованих на забезпечення мінімально можливого ризику;

декларація безпеки — документ, який визначає комплекс заходів, що вживаються суб'єктом господарської діяльності з метою запобігання аваріям, а також забезпечення готовності до локалізації, ліквідації аварій та їх наслідків.

Стаття 2. Законодавство у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки

Відносини, пов'язані з діяльністю об'єктів підвищеної небезпеки, регулюються Конституцією України, цим Законом, законами України та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 3. Державний нагляд та контроль у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки

Державний нагляд та контроль у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, здійснюють уповноважені законами органи влади, в тому числі спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади та їх відповідні територіальні органи, до відання яких відповідно до закону віднесені питання:

охорони праці;

забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища;

захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

пожежної безпеки;

санітарно-епідемічної безпеки;

містобудування.

Стаття 4. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки

До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, належать:

забезпечення реалізації державної політики у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

забезпечення державного регулювання і контролю у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин та користування природними ресурсами;

організація міжнародного співробітництва у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

координація роботи спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

здійснення інших функцій, передбачених законами України та актами Президента України.

Стаття 5. Повноваження спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки

До повноважень спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, належать:

здійснення державного регулювання і контролю у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

здійснення відповідного нормативного регулювання у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин та користування природними ресурсами;

вирішення інших питань у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, відповідно до законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України.

Стаття 6. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, районних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, районних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, в межах компетенції належать:

здійснення контролю за додержанням вимог законодавства суб'єктами господарської діяльності;

здійснення необхідних заходів, спрямованих на запобігання виникненню аварій та надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, обмеження та ліквідацію їх наслідків;

організація разом з відповідними спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади прийняття до експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки, сфера екологічного впливу діяльності яких згідно з діючими нормами включає відповідну територію;

інформування населення про екологічно небезпечні аварії та надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, дії, які можуть вживатися громадянами для зменшення їх впливу на здоров'я людей та довкілля, а також про заходи, що вживаються для подолання і ліквідації наслідків таких аварій та надзвичайних ситуацій;

організація робіт по ліквідації наслідків аварії на об'єктах підвищеної небезпеки, залучення до цих робіт підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та громадян;

вжиття заходів для відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок аварій та надзвичайних ситуацій;

здійснення інших повноважень відповідно до законів України, а також функцій, визначених законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України.

Стаття 7. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, Київської та Севастопольської міських рад та інших рад у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки

До повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, Київської та Севастопольської міських рад та інших рад у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, належать:

вирішення відповідно до законодавства питань регулювання земельних відносин та користування природними ресурсами у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки;

надання відповідно до законодавства дозволів на спорудження і/або реконструкцію об'єктів підвищеної небезпеки;

вжиття в межах своїх повноважень необхідних заходів, спрямованих на запобігання виникненню аварій та надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, обмеження та ліквідацію їх наслідків, інформування населення про їх виникнення та організацію його захисту;

здійснення інших повноважень, передбачених законами.

Стаття 8. Обов'язки суб'єктів господарської діяльності

Суб'єкт господарської діяльності зобов'язаний:

вживати заходів, направлених на запобігання аваріям, обмеження і ліквідацію їх наслідків та захист людей і довкілля від їх впливу;

повідомляти про аварію, що сталася на об'єкті підвищеної небезпеки, і заходи, вжиті для ліквідації її наслідків, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування та населення;

забезпечувати експлуатацію об'єктів підвищеної небезпеки з додержанням мінімально можливого ризику;

виконувати вимоги цього Закону та інших нормативно-правових актів, які регулюють діяльність об'єктів підвищеної небезпеки.

Стаття 9. Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки

Суб'єкт господарської діяльності ідентифікує об'єкти підвищеної небезпеки відповідно до кількості порогової маси небезпечних речовин.

Нормативи порогової маси небезпечних речовин встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Порядок ідентифікації, форма та зміст оповіщення про її результати визначаються Кабінетом Міністрів України.

На основі ідентифікаційних даних Кабінет Міністрів України затверджує класифікацію об'єктів підвищеної небезпеки і порядок їх обліку.

Стаття 10. Декларація безпеки

Суб'єкт господарської діяльності готує і подає до місцевих органів виконавчої влади декларацію безпеки об'єкта підвищеної небезпеки.

Суб'єкт господарської діяльності несе відповідальність за достовірність даних, наведених у декларації безпеки.

Порядок розроблення декларації безпеки, її зміст, методика визначення ризиків та їх прийнятні рівні встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Подання декларації безпеки або іншої звітної документації не звільняє суб'єктів господарської діяльності від державного нагляду і контролю за їх діяльністю.

Вимоги частини першої цієї статті поширюються на підприємства, установи, організації, які планують експлуатувати хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки.

Стаття 11. Плани локалізації і ліквідації аварій на об'єктах підвищеної небезпеки

У порядку реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру суб'єкт господарської діяльності, а також підприємства, установи, організації, зазначені у частині п'ятій статті 10 цього Закону, одночасно з розробленням декларації безпеки розробляють і затверджують план локалізації і ліквідації аварій для кожного об'єкта підвищеної небезпеки, який вони експлуатують або планують експлуатувати.

Категорії аварій на об'єктах підвищеної небезпеки залежно від їх наслідків визначає Кабінет Міністрів України.

План локалізації і ліквідації аварій погоджує відповідний територіальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, до відання якого віднесено питання захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

План локалізації і ліквідації аварій переглядається кожні 5 років.

План локалізації і ліквідації аварій може переглядатися або уточнюватися до закінчення 5 років з дати його розроблення у разі:

змін в умовах діяльності суб'єкта господарської діяльності незалежно від їх причин, що призводять до необхідності зміни відомостей, які містяться у плані локалізації і ліквідації аварій;

внесення змін до чинних або прийняття нових нормативно-правових актів, що впливають на зміст плану локалізації і ліквідації аварій;

висунення обгрунтованих вимог щодо плану локалізації і ліквідації аварій органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

При внесенні змін і доповнень до плану локалізації і ліквідації аварій суб'єкти господарської діяльності та інші юридичні і фізичні особи, які повинні брати участь у виконанні протиаварійних заходів, надають відповідному територіальному органу спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, до відання якого віднесено питання захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, відповідну для цього інформацію.

Обсяг, зміст, форма і порядок надання інформації встановлюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, до відання якого віднесено питання захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Відповідний територіальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, до відання якого віднесено питання захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, протягом 10 днів після затвердження плану локалізації та ліквідації аварій надає через засоби масової інформації відомості, необхідні для виконання населенням правил поведінки і дій в екстремальних ситуаціях, передбачених цим планом.

У разі створення загрози виникнення аварії з транскордонним впливом план локалізації та ліквідації аварій повинен передбачати негайне інформування відповідних органів держав, території яких можуть зазнати впливу наслідків такої аварії.

Плани локалізації і ліквідації аварій, затверджені до набрання чинності цим Законом, зберігають чинність до закінчення строку їх дії.

Стаття 12. Порядок будівництва і/або реконструкції об'єктів підвищеної небезпеки

Суб'єкт господарської діяльності, який планує будівництво і/або реконструкцію об'єкта підвищеної небезпеки, зобов'язаний одержати дозвіл на будівництво такого об'єкта відповідно до законодавства про містобудування. Суб'єкт господарської діяльності, який планує будівництво об'єкта підвищеної небезпеки на території села, селища, міста, також зобов'язаний попередньо одержати відповідно до закону згоду відповідної ради на розміщення об'єкта на такій території.

У разі якщо будівництво об'єкта підвищеної небезпеки не відповідає встановленому режиму забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб, дозвіл на будівництво такого об'єкта надається лише після розроблення та затвердження техніко-економічного обгрунтування в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

До заяви з метою отримання дозволу на будівництво і/або реконструкцію об'єкта підвищеної небезпеки крім документів, визначених законодавством про містобудування, та регіональними і місцевими правилами забудови, додаються:

техніко-економічне та містобудівне обгрунтування розміщення об'єкта підвищеної небезпеки та передпроектні матеріали, які містять відомості про об'єкт підвищеної небезпеки, можливі аварії на ньому та їх наслідки;

висновки державних експертиз, передбачених законом, а також громадських експертиз у разі їх наявності.

Суб'єкт господарської діяльності одночасно з поданням зазначених документів з метою залучення відповідного громадського обговорення через засоби масової інформації повідомляє про:

мету реалізації проекту;

можливі негативні наслідки впливу на життєдіяльність людей та довкілля;

заходи та засоби, передбачені проектом для запобігання аваріям, обмеження їх наслідків і захисту людей та довкілля.

Виконавчі органи відповідних рад, Київська або Севастопольська міська державна адміністрація протягом п'яти днів від дати отримання заяви повідомляють через засоби масової інформації адресу, на яку кожна юридична і фізична особа може протягом одного місяця з дати опублікування повідомлення надіслати в письмовій формі свої пропозиції про доцільність реалізації проекту.

Виконавчі органи відповідних рад, Київська або Севастопольська міська державна адміністрація в строк не більше шести місяців з дати опублікування повідомлення розглядають на відкритих засіданнях, час і місце проведення яких повідомляються через засоби масової інформації, проект та отримані пропозиції про доцільність його реалізації.

Виконавчі органи відповідних рад, Київська або Севастопольська міська державна адміністрація у разі необхідності мають право отримати від суб'єкта господарської діяльності додаткову інформацію щодо проекту або призначити його експертизу.

Комплексний висновок і проект рішення про дозвіл на будівництво готуються спеціально уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури протягом місяця.

Виконавчі органи відповідних рад, Київська або Севастопольська міська державна адміністрація у разі необхідності приймають рішення про надання дозволу на будівництво об'єкта підвищеної небезпеки або відмову в його наданні та забезпечує публікацію свого мотивованого рішення через засоби масової інформації.

У разі відмови у наданні дозволу на будівництво і/або реконструкцію об'єкта підвищеної небезпеки суб'єкт господарської діяльності має право після доопрацювання проекту повторно подати його на розгляд у встановленому порядку.

Суб'єкт господарської діяльності та інші заінтересовані особи мають право оскаржити рішення виконавчих органів відповідних рад, Київської або Севастопольської міської державної адміністрації відповідно в суді або арбітражному суді у встановленому законом порядку.

Копія дозволу на будівництво і/або реконструкцію об'єкта підвищеної небезпеки надсилається до визначених статтею 3 цього Закону спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

Стаття 13. Порядок надання дозволу на експлуатацію об'єктів підвищеної небезпеки

Суб'єкт господарської діяльності, а також підприємства, установи, організації, що мають намір розпочати експлуатацію об'єктів підвищеної небезпеки, надсилають до відповідних обласної, Київської або Севастопольської міської державної адміністрації, виконавчих органів селищної або міської рад заяву на отримання дозволу на експлуатацію об'єкта підвищеної небезпеки, до якої додаються:

декларація безпеки;

договір обов'язкового страхування відповідальності за шкоду, яка може бути заподіяна аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки;

план локалізації і ліквідації аварій на об'єкті підвищеної небезпеки;

копія дозволу на будівництво і/або реконструкцію об'єкта підвищеної небезпеки;

висновки передбачених законом державних та в разі наявності громадських експертиз;

копію рішення відповідної ради про надання згоди на розміщення об'єкта підвищеної небезпеки на території села, селища, міста — у разі коли місцезнаходженням об'єкта є така територія.

Відповідні обласна, Київська або Севастопольська міська

державна адміністрація, виконавчі органи селищної або міської рад у строк не більше місяця з дати отримання заяви розглядають її, погоджують у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, з відповідними територіальними органами спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади і надсилають суб'єкту господарської діяльності письмовий дозвіл на експлуатацію об'єкта підвищеної небезпеки або обгрунтовану відмову з переліком додаткових заходів, які він повинен виконати для отримання дозволу.

Суб'єкт господарської діяльності після виконання додаткових заходів, визначених у відмові, має право повторно звернутися до відповідних обласної, Київської або Севастопольської міської державної адміністрації, виконавчих органів селищної або міської рад за отриманням дозволу на експлуатацію об'єкта підвищеної небезпеки.

Суб'єкт господарської діяльності, якому відмовлено у видачі дозволу на експлуатацію об'єкта підвищеної небезпеки, має право оскаржити дії відповідних обласної, Київської або Севастопольської міської державної адміністрації, виконавчих органів селищної або міської рад у суді або арбітражному суді у встановленому законом порядку.

Копія дозволу на експлуатацію об'єкта підвищеної небезпеки надсилається відповідними обласною, Київською або Севастопольською міською державною адміністрацією, виконавчими органами селищної або міської рад спеціально уповноваженим органам виконавчої влади, визначеним статтею 3 цього Закону, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

Стаття 14. Розслідування аварій на об'єктах підвищеної небезпеки

Порядок розслідування аварій на об'єктах підвищеної небезпеки встановлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до вимог цього та інших законів.

Стаття 15. Надання інформації та право на одержання інформації про об'єкти підвищеної небезпеки

Суб'єкт господарської діяльності відповідно до закону надає відповідним територіальним органам спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади, визначених статтею 3 цього Закону, місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування та засобам масової інформації, у тому числі і тим, засновником яких є органи місцевого самоврядування, інформацію про об'єкти підвищеної небезпеки, які перебувають у його власності або у користуванні.

Суб'єкт господарської діяльності повідомляє спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади, до відання яких віднесені питання охорони праці, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і екологічної безпеки та охорони довкілля, про всі аварійні ситуації, розвиток яких призвів або міг призвести до аварії.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади, до відання якого віднесено питання захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і екологічної безпеки та охорони довкілля, забезпечує оброблення одержаної відповідно до закону інформації про діяльність об'єктів підвищеної небезпеки та надає її місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, суб'єктам господарської діяльності та іншим заінтересованим особам, а також в установленому порядку інформує населення про аварійні ситуації, що виникають на об'єктах підвищеної небезпеки.

Юридична або фізична особа чи їх представники мають право відповідно до закону протягом не більш як 30 днів отримати від суб'єкта господарської діяльності інформацію про небезпеку, яка виникла на об'єктах підвищеної небезпеки і становить загрозу для людей та довкілля.

Юридична або фізична особа має право, в установленому законом порядку, самостійно збирати інформацію про стан безпеки об'єктів підвищеної небезпеки і надавати її органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, засобам масової інформації та іншим заінтересованим особам, у разі якщо їм відомо або є підстави вважати, що така інформація містить відомості щодо правопорушень, які мають місце на об'єктах підвищеної небезпеки і становлять загрозу для людей та довкілля.

Стаття 16. Відшкодування шкоди, заподіяної аварією на об'єкті підвищеної небезпеки

Шкода (в тому числі моральна), заподіяна фізичним чи юридичним особам внаслідок аварії, що сталася на об'єкті підвищеної небезпеки, незалежно від вини суб'єкта господарської діяльності, у власності або у користуванні якого перебуває об'єкт підвищеної небезпеки, відшкодовується суб'єктом господарської діяльності цим особам у повному обсязі, крім випадків, коли аварія виникла внаслідок непереборної сили або з умислу потерпілого.

Стаття 17. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

Порушення вимог цього Закону тягне за собою відповідальність згідно з законами України.

Стаття 18. Міжнародне співробітництво

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері запобігання аваріям, обмеження (локалізації) розвитку і ліквідації їх наслідків, забезпечення безпечної для людей та довкілля діяльності об'єктів підвищеної небезпеки.

Якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, які передбачені цим Законом, то застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 19. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Дозвільні документи на експлуатацію об'єктів підвищеної небезпеки, видані до набрання чинності цим Законом, діють протягом строку, на який їх видано.

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

5. Статтю 6 Закону України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 18, ст.78; 1998 р., № 2, ст.4, № 11-12, ст.50; 1999 р., №4, ст.35; 2000 р., № 19 ст.143) доповнити пунктом 29^{1} такого змісту:

«29^{1}) страхування цивільної відповідальності

суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 січня 2001 року.
№ 2245-III

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо підвищення рівня захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

З метою забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, підвищення ефективності функціонування єдиної державної системи органів виконавчої влади з питань запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру **постановляю:**

1. Вважати, що запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (далі — надзвичайні ситуації) та ефективна ліквідація їх наслідків є одним із головних пріоритетів у діяльності Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади.

2. Установити, що матеріальні резерви для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій створюються і використовуються:

Міністерством України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи — для оперативного реагування на надзвичайні ситуації та надання невідкладної допомоги постраждалому населенню (оперативний резерв);

Міністерством аграрної політики України, Міністерством палива та енергетики України, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством транспорту України, Державним комітетом України по водному господарству, Державним комітетом зв'язку та інформатизації України, Державним комітетом лісового господарства України, Державним комітетом промислової політики України — для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, що виникають на підприємствах, в установах та організаціях, на об'єктах підвищеної небезпеки, інших об'єктах, що належать до сфери управління зазначених органів виконавчої влади (відомчий резерв);

Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими та районними державними адміністраціями — для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, надання невідкладної допомоги постраждалому населенню на відповідній території (регіональний та місцевий резерви);

підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності — для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, виконання невідкладних відновлювальних робіт на об'єктах, що їм належать (об'єктовий резерв).

Порядок створення і використання матеріальних резервів для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій визначається Кабінетом Міністрів України.

3. Контроль за створенням, зберіганням, поповненням і використанням центральними та місцевими органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності матеріальних резервів для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій покласти на Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

4. Установити, що Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи готує разом з Національною академією наук України та подає на розгляд Кабінету Міністрів України щорічну доповідь про стан техногенної безпеки в Україні та основні напрями підвищення рівня такої безпеки.

5. Кабінету Міністрів України:

1) затвердити в місячний строк порядок створення і використання матеріальних резервів для попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

2) у тримісячний строк:

вирішити питання щодо утворення у складі Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи державної інспекції цивільного захисту та техногенно-екологічної безпеки;

ужити заходів щодо вдосконалення системи підготовки і перепідготовки кадрів у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;

затвердити методику визначення збитків від надзвичайних ситуацій;

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо посилення відповідальності за порушення законодавства України у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;

організувати проведення комплексної оцінки технологічного стану об'єктів підвищеної небезпеки та вжити заходів щодо забезпечення сталої роботи таких об'єктів в умовах надзвичайних ситуацій;

затвердити план реагування на надзвичайні ситуації державного рівня, в тому числі на радіаційні аварії, з урахуванням рекомендацій Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ);

3) розглянути питання щодо перетворення військ Цивільної оборони України у державну професійну спеціальну аварійно-рятувальну службу у складі Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та внести до 1 грудня 2001 року відповідні пропозиції.

6. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям провести аналіз стану екологічної і техногенної безпеки у відповідних галузях, на території кожного регіону України та здійснити заходи щодо підвищення рівня захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

7. Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи:

1) у місячний строк:

переглянути з урахуванням змін у структурі центральних органів виконавчої влади плани взаємодії цих органів при ліквідації надзвичайних ситуацій державного рівня;

утворити оперативний міжвідомчий штаб з ліквідації надзвичайних ситуацій із працівників центрального апарату, органів і організацій системи Міністерства, представників інших центральних органів виконавчої влади, запровадити ефективну систему підготовки, оповіщення, збору членів штабу та затвердити порядок його роботи в період ліквідації надзвичайних ситуацій;

проводити разом з Міністерством оборони України, починаючи з третього кварталу 2001 року, щорічні навчання керівників центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій з питань реагування на надзвичайні ситуації, в тому числі в умовах надзвичайного та воєнного стану;

2) організувати у 2001 році на базі Інституту державного управління у сфері цивільного захисту навчання начальників цивільної оборони районів, а також міст, віднесених до груп із цивільної оборони.

8. Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України разом із Міністерством України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи забезпечити висвітлення в засобах масової інформації заходів щодо запобігання та локалізації аварій і катастроф та інформування населення про правила поведінки в екстремальних умовах.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 лютого 2001 року.
№ 80/2001

! У номер

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Закону України «Про списання заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) платників податків у зв'язку з реформуванням сільськогосподарських підприємств»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Закону України «Про списання заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) платників податків у зв'язку з реформуванням сільськогосподарських підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 21, ст. 164) такі зміни:

1) назву Закону після слів «про списання» доповнити словами «та реструктуризацію»;

2) статтю 1 викласти в такій редакції:

«Стаття 1. Списати з колективних та інших сільськогосподарських підприємств усіх форм власності і господарювання, включаючи буряконасіннєві та цукрові заводи, цикорієсушильні заводи, державні племінні заводи і державні племінні станції, державні кінні заводи, державні насіннєві господарства, переробні льоно-, коноплe-, хмелезаводи, комбікормові заводи, обслуговуючі підприємства (ремонтно-транспортні, агротехсервісні, по агрохімічному обслуговуванню сільського господарства, матеріально-технічному забезпеченню), міжгосподарські будівельні організації, ветеринарно-санітарні заводи, наукові установи Української академії аграрних наук та їх дослідні господарства, аграрні заклади освіти та їх навчально-дослідні господарства, селекційно-гібридні центри та сортовипробувальні станції (дільниці), рибницькі та рибальські господарства, а також з колективних та інших сільськогосподарських підприємств, які реформувалися у приватні (приватно-орендні) підприємства, селянські (фермерські) господарства, господарські товариства, сільськогосподарські кооперативи, інші суб'єкти господарювання (далі — приватні формування) та стали правонаступниками цих підприємств або щодо яких прийнято рішення про їх ліквідацію, суми заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів усіх рівнів, у тому числі реструктурованої відповідно до чинного законодавства, з урахуванням сум заборгованості зі сплати пені (крім сум пені, нарахованих за порушення строків розрахунків за здійснення операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності), штрафних та фінансових санкцій, нарахованих відповідно до законодавства, станом на 1 травня 2000 року»;

3) статтю 2 доповнити частиною другою такого змісту:

«Реструктуризувати підприємствам бурякоцукрової галузі заборгованість до державного резерву за надані відповідними рішеннями Уряду України в 1994-1999 роках і не повернуті позички за матеріально-технічні ресурси терміном на 60 місяців рівномірним погашенням боргу, починаючи з 1 жовтня 2004 року»;

4) у статтях 3 і 4 слова «підприємств, які реформувалися» замінити словами «підприємств усіх форм власності і господарювання, а також тих, які реформувалися або щодо яких прийняті рішення про їх ліквідацію».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 січня 2001 року.
№ 2239-III

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення зміни до Закону України «Про податок на додану вартість»

Верховна Рада України постановляє:

1. В абзаці першому пункту 11.29 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст.156; 2000 р., № 40, ст.339) слова і цифри «До 1 січня 2001 року» замінити словами і цифрами «До 1 січня 2004 року».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 січня 2001 року.
№ 2233-III

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про ратифікацію Рамкової угоди про інституційні засади створення міждержавних систем транспортування нафти та газу»

Верховна Рада України постановляє:

Ратифікувати Рамкову угоду про інституційні засади створення міждержавних систем транспортування нафти та газу, підписану 22 липня 1999 року у м. Києві.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 січня 2001 року.
№ 2231-III

Жіночі історії шахти «Краснолиманська»

Нелегка жіноча доля — улюблений сюжет «мильних опер». Героїні серіалів, які долають випробування за випробуванням, викликають захоплення і любов глядачів. Представниці прекрасної половини, про яких хочеться розповісти сьогодні, заслуговують на не менше схиляння та повагу. Бо доля у них не менш тяжка — а хіба може бути легка робота на шахті? І не менш вдала, бо повезло цим жінкам працювати на одному з вугільних підприємств — у державній холдинговій компанії «Шахта «Краснолиманська». І майбутнє весняне свято — гарна нагода розповісти про них, чарівних і незамінних, що роблять вагомий внесок до загальної скарбнички успіхів флагмана галузі.

Чисельність трудящих на шахті «Краснолиманська» —5573, з них 1002 — жінки. На центральній збагачувальній фабриці, що входить до складу холдингової компанії, із 675 працівників 385 (більш як половина) — представниці прекрасної статі. Про те, що на «Краснолиманській» цінують своїх працівниць, свідчить багаторічна традиція вшановувати кращу половину напередодні 8 Березня. Ось і цього року кожна жінка разом зі словами вітань отримає святкову премію (від 100 гривень і вище) від адміністрації та подарунок від профспілкового комітету.

Жінка на шахті — це відповідальність. Без неї не можна машиністові підйому або вентиляторної установки.

Жінка на шахті — це точність. Бо без неї не обійтися у фінансовому відділі чи обчислювальному центрі.

Жінка на шахті — це чистота. Її клопітливо підтримують гірники з прибирання поверхні та банщиці.

Жінка на шахті — це допомога. Це всіляка підтримка тих, хто своєю працею видобуває вугілля. Оздоровпункт, їдальня, санаторій-профілакторій, гуртожитки, дитячі садки, палац культури — на всіх цих об'єктах проявляється «жіноче начало».

За покликом серця

У машинній залі клітьового підйому горизонту 545 метрів угадується жіноча рука. Суджу за двома безпомилковими прикметами: доглянуті кімнатні квіти із зовнішнього боку кабінки машиніста і бездоганна чистота в приміщенні. На ділянці монтажу, демонтажу та ремонту підйомних установок представниць прекрасної статі — близько п'ятдесяти. Не обходиться без них на підйомних машинах, вентиляторних установках, на компресорній станції. Працюють тут жінки-електрослюсарі та гірники з прибирання виробничих приміщень.

На клітьовому підйомі горизонту 545 метрів працюють справжні аси — машиністи підйомних установок. Саме їм довірено спускати в шахту і піднімати на поверхню гірників. Щойно під землю опустилася чергова зміна, і в машиніста Наталі Ільченко є хвилинка для бесіди з кореспондентом.

— Робота в нас дуже відповідальна, — розповідає Наталя Іванівна. — Адже нам не тільки вантажі, нам людей довіряють. Кожний із шахтарів — чийсь син, чоловік, батько. І доставити їх на роботу і з роботи цілими й неушкодженими — головне завдання. Так хочеться передати їм свій спокій, зняти втому, роздратування.

Величезна машина з діаметром барабана шість метрів підкоряється добрим і впевненим жіночим рукам. Тільки в першу зміну в шахту опускається більш як тисяча осіб. Плюс необхідні вантажі: обладнання, матеріали. І тут без найвищого професіоналізму не обійтися.

Між іншим, і чоловік, і дочки моєї співрозмовниці працюють в одному колективі. Чоловік, Степан Ільченко, очолює ділянку монтажу, демонтажу та ремонту підйомних установок. Дочка Людмила пішла маминими стопами, вона теж машиніст підйомної установки, тільки на іншому горизонті. Друга дочка, Ірина — медсестра у шахтному оздоровпункті.

Така родинність — не виняток для дільниці. Працюють тут машиніст підйому Ірина Дерев'янко і слюсар Ігор Дерев'янко — подружжя. А рідний брат Ірини Валерій Корінь — бригадир у цьому самому підрозділі. Пліч-о-пліч на одній дільниці працюють Франя Черкашина, двоє її племінників і одна племінниця. Або взяти бригадира Валентина Чачкова: його дружина, теща й мати — також «краснолиманці».

Оператори підйомної установки (зліва направо) Наталя Ільченко і Валентина Писарєва.

Машиніст підйому з 30-річним стажем роботи Валентина Писарєва зізналася: «Шахта для мене — все. Це моє життя». Мабуть, тільки жінка може так прив'язатися до одного місця роботи. І тільки жінка у змозі створити атмосферу доброзичливості та затишку на нелегкому виробництві.

Із тоннами на «ти»

Галина Дмитрівна Алганова з ходу відкидає повсякденне уявлення, що жінка і техніка — поняття несумісні. Їй, машиністу скіпового підйому, дуже подобаються і машина, з якою доводиться мати справу, й обладнання в цеху, й увага, яку керівництво шахти та дільниці скіпового підйому приділяє цій роботі.

— Я на цьому підйомі двадцять один рік, — розповідає Галина Дмитрівна. — Раніше все не так було. І машина трохи менша, і ламалася частіше, і цієї кабінки не побудували. Все відчинено, взимку холодно, вітер, протяги. А тепер з'явилося багато нового, умови праці поліпшилися.

Машиніст скіпового підйому Галина Алганова.

Скіповий комплекс має без затримок видавати все видобуте вугілля, а це тисячі й тисячі тонн на добу. Зупинка тут неприпустима. Завдяки злагодженості в роботі всіх ланок комплекс працює, як годинник.

І в такій відповідальній справі теж не обійтися без жіночої уваги, старанності і терпіння. Із 163 працівників на дільниці 73 — жінки. Начальник дільниці Микола Ємельянов образно називає скіповий комплекс серцем шахти. Якщо продовжити аналогію, серце це б'ється ритмічно і потужно: в скіп вагою 12,5 тонни завантажують 18 тонн палива!

До речі, саме тут працює перша жінка — заслужений шахтар України — Зоя Іванівна Ткач, про що наша газета свого часу писала. Трудяться на дільниці рукоятниці, котрі зустрічають скіпи з вугіллям, машиністи конвеєра, які приймають паливо і передають його на збагачувальну фабрику, гірники на вибиранні та завантаженні породи, гірники з прибирання приміщення.

— Від нашого настрою також багато залежить, —зізнається Галина Алганова. — Якщо на душі кепсько, то й робота не йде на лад.

І, треба віддати належне керівництву шахти, тут створено всі умови для того, щоб настрій у самому «серці» підприємства був чудовий. Розроблено спеціальну систему преміювання, що почала діяти з січня нинішнього року. Працівниці комплексу завдяки інтенсивній і дружній роботі вже в лютому змогли отримати до 85 гривень премії додатково.

Вугілля і троянди

З ранньої весни і до холодів шахта «Краснолиманська» зустрічає приїжджих квітами. Величезні троянди «прописалися» на клумбі перед адміністративною будівлею вже не перший рік. Шахтар, котрий важко працює під землею, заслуговує, щоб його оточувала краса, переконаний генеральний директор підприємства Зіновій Григорович Пастернак.

І диво це — оазис в індустріальному Донбасі — створює колектив чарівних дівчат, які працюють на ділянці шахтової поверхні. Ми з фотокореспондентом застали їх за роботою в теплиці. Тут, в оточенні зелені й квітів, по-справжньому відчуваєш наближення весни. А кожний паросток зігрітий не лише штучним теплом, а й людською увагою.

Усю зиму тут готують посадковий матеріал до

Колектив озеленювачів.

нового сезону. Загальна площа зелених насаджень на шахті досягла двох тисяч квадратних метрів і протяглася від «парадного під'їзду» до найвіддаленіших виробничих майданчиків. Навіть там, де зовсім недавно можна було зустріти тільки куряву та бруд, тепер газони і зеленіють молоденькі ялинки. Там, де видобувають «чорне золото», зовсім не обов'язково переважають чорний і сірий кольори, переконані на шахті.

— Біля кожної ділянки у нас дві—три клумби, плюс кущі і дерева, — розповідає садівниця Людмила Мажуга. — По-перше, це впливає на екологію. А по-друге, наші гірники заслуговують на те, щоб, приїхавши на шахту або повертаючись зі зміни, знявши чорну робу, відпочити у сквері біля фонтана, помилуватися квітами. Недарма ж кажуть, що краса врятує світ.

— Праця наша нелегка, але дивлячись на результати, на квітучі клумби, радієш, — усміхається садівниця Ольга Наумова.

За словами її колеги Наталі Момот, озелененню території адміністрація підприємства приділяє таку саму пильну увагу, як і іншим виробничим питанням. І за добру роботу садівників обов'язково заохочують премією.

Але, напевно, найкраща похвала для цих дівчат —бачити, як зворушує чоловіків із суворою і нелегкою професією гірника споглядання краси, створеної для них. Розповідають, кілька років тому, коли озеленення території тільки розпочиналося, багато хто із шахтарів поривався зрізати троянди з клумби. Мабуть, дуже вже неймовірним і дивним здавалося таке сусідство: вугілля і троянди. А ось минулого літа звернула увагу: квітник розливав аромат з травня до жовтня, і ні в кого не піднялася рука зруйнувати цей чарівний куточок. Все-таки краса — велика сила!

Велика родина

Представниці прекрасної половини людства становлять більшість тих, хто працює на центральній збагачувальній фабриці «Краснолиманська». У диспетчерській фабрики сьогодні чергує дуже досвідчена Валентина Рибка: чи й не жарт, сорок років на одному місці! Валентина Григорівна зізнається, що за роботу виробництва вболіває всім серцем: «Адже всі ми тут, як рідні!».

Утім, і молоде покоління — апаратниці Олена Грибенкіна та Лариса Рожкова — переконані, що обрали професію раз і на все життя. Лариса навіть дітей своїх сюди приводила: тепер вони так пишаються мамою!

Апаратниця Лариса Рожкова, оператор пульту управління Валентина Рибка, інженер з техніки безпеки Любов Рибальченко, апаратниця Олена Грибенкіна (зліва направо).

Жінка в шахті — це тепло. Тепло душі і рідної домівки, тепло рук і сонячних променів, яких стає дедалі більше цими днями. Тож нехай повернеться вам сторицею те світло і та любов, яку ви вкладаєте в свою роботу і в своїх близьких, любі жінки!

Ліна КУЩ.
Фото Олексія БУДЬКО.

Закон про «право мати права»

Наша держава обрала основоположним принципом для набуття громадянства так званий «нульовий варіант»

18 січня 2001 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про громадянство України» (нова редакція), який гарантує одне з невід'ємних прав людини — бути громадянином. Інститут громадянства має визначальне значення не лише для процесу державотворення, а й для осіб, які мешкають на території даної держави. Саме громадянство дає людині можливість повною мірою користуватися політичними, соціальними і економічними правами та свободами відповідної держави і покладає на неї певні обов'язки.

У зв'язку з цим украй важливим було забезпечити такий рівень законодавства України про громадянство, який гарантував би їй захист національних інтересів у цій сфері і водночас відповідав би загальновизнаним нормам і принципам міжнародного права в галузі прав людини.

Головною ж метою опрацювання нової редакції закону про громадянство стало прагнення вдосконалити систему реалізації в Україні одного з основоположних прав людини — права на громадянство.

У найконцентрованішому і найлаконічнішому вислові громадянство — це стійкий правовий зв'язок особи з певною державою, завдяки котрому здійснюється захист її прав і у власній країні, і за її межами. Цілком закономірно, що право на громадянство є в міжнародних документах з прав людини: його ще влучно називають «правом мати права».

Хочу зазначити, що Закон України «Про громадянство України» (нова редакція), про який ідеться, на всіх стадіях його підготовки опрацьовували в Комітеті Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Але перш ніж висвітлити, які саме зміни було внесено в нову редакцію закону про громадянство України, варто, на нашу думку, для наочності зробити невеличкий екскурс у зовсім недавню історію законодавчого регулювання у цій сфері.

Як відомо, з проголошенням незалежності України проблема розробки законодавства з питань громадянства і механізму його реалізації набула якнайгострішої актуальності. Це зумовлювалося самою суттю процесів державотворення у молодій суверенній країні. Першим державно-правовим актом, що визначив громадянство України як таке, стала Декларація про державний суверенітет. Але перед Україною постало більш складне і нагальне завдання: у стислі терміни, зумовлені ще й припиненням існування громадянства колишнього СРСР, розробити власне законодавство у даній галузі.

І треба зазначити, цієї мети вдалося досягти в оптимальні строки. До того ж, що дуже важливо, питання правонаступництва у сфері громадянства в Україні було розв'язано на демократичних засадах. Наша держава обрала основоположним принципом для набуття громадянства так званий «нульовий варіант». Згідно з ним громадянами України визнавалися всі особи, які на час набрання чинності Закону України «Про громадянство України» (13 листопада 1991 р.) постійно проживали на її території. Завдяки цьому нам вдалося уникнути загострення суспільно-політичної ситуації, що мало місце в деяких нових незалежних державах, які в законах про громадянство застосували інші підходи.

Як результат — за згаданим вище законом здобули громадянство України понад 50 мільйонів осіб.

Завдання, які стояли перед нашою державою у сфері громадянства, протягом перехідного періоду зазнавали певної еволюції і у зв'язку з цим до Закону «Про громадянство України» не раз вносилися зміни і доповнення (в 1991, 1993, 1994 та 2000 роках). Вони здебільшого торкалися положень щодо визначення належності до українського громадянства вихідців із України, зокрема — розширення кола осіб, на які поширюється дана процедура, продовження терміну її чинності тощо. У цих, по суті, законотворчих акціях, траплялися, природно, і певні непорозуміння, і суперечки, але вони ніколи не мали характеру партійного чи ідеологічного протистояння і досить легко розв'язувалися на користь загальної справи. Це передусім стало можливим тому, що Україна намагалася створювати таке законодавче поле, яке максимально враховувало б потреби людей у сфері громадянства, численні складні і нестандартні ситуації, котрі в ній час від часу виникають. Наше законодавство про громадянство в цілому враховувало всі загальноприйняті міжнародно-правові норми та принципи і, зокрема, не допускало безладдя в міграції. Як свідчить сучасна міграційна ситуація в Україні, такий підхід був цілком виправданий.

Не раз і на різних рівнях, у тому числі міжнародному, — це для нас особливо значуще — констатувалося, що Україна має прогресивне і демократичне законодавство з питань громадянства. Проте й воно не давало змоги далі повною мірою враховувати всі проблеми, які поставали в цій царині. Про це засвідчив і аналіз численних звернень громадян до Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Істотною вадою, зокрема, стало те, що питання регулюються не лише Законом «Про громадянство України», а й іншими нормативно-правовими актами, в тому числі центральних органів виконавчої влади. Тобто в деяких випадках такі документи мають характер не підзаконних, як те й має бути, а саме законодавчих актів.

Нагальна потреба в удосконаленні законодавства України з питань громадянства давно назріла. Сьогодні ми можемо з упевненістю стверджувати, що роботу в цьому напрямі, яка тривала понад два роки, завершено. Як відомо, 18 січня 2001 р. Закон України «Про громадянство України» (нова редакція) було прийнято шостою сесією Верховної Ради України.

Що ж саме трансформувалося в нову редакцію вищезазначеного закону, які зміни і доповнення внесено до нього? Якщо говорити про найістотніше, то передусім треба зазначити, що закон про громадянство приведено у повну відповідність з Конституцією України шляхом гарантування вимог пункту 2 статті 92 Основного Закону, згідно з яким громадянство має визначатися винятково законами України.

У новій редакції закону визначено повноваження Президента та вищих державних органів виконавчої влади України, які беруть участь у розв'язанні питань громадянства України.

Крім того, у новій редакції Закону «Про громадянство України» викладено право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади і службових осіб з питань громадянства відповідно до положень статті 55 Конституції України, де йдеться про те, що права і свободи людини захищаються судом.

Важливо було закріпити і такі принципи законодавства України про громадянство, які узгоджувалися б також із визначальними засадами, що містяться у міжнародних актах з питань громадянства. Вони чітко викладені в новій редакції закону. Це такі основоположні принципи: єдиного громадянства держави України; запобігання виникненню випадків безгромадянства; неможливості позбавлення громадянина України громадянства України; визнання права громадянина України на зміну громадянства; недопущення автоматичного набуття громадянства та автоматичного припинення громадянства України; рівності перед законом громадян України незалежно від підстав набуття ними її громадянства.

Прямим свідченням більшої демократичності нової редакції закону є визначення належності до громадянства України: усіх громадян колишнього СРСР, які на час проголошення незалежності України постійно проживали на її території; осіб, які на час набрання чинності Законом України «Про громадянство України» від 13 листопада 1991 року проживали в Україні і не були громадянами інших держав; осіб, які прибули в Україну після 13 листопада 1991 року і яким у паспорт громадянина колишнього СРСР внесено напис «громадянин України», а також їхніх неповнолітніх дітей, що прибули в Україну разом з батьками.

Дуже важливим, на нашу думку, є те, що в новій редакції закону визначено процедуру спрощеного порядку набуття громадянства вихідцями з України, яка поширюється на таких осіб незалежно від місця їхнього проживання чи національності, її чинність не обмежується будь-якими термінами.

Хоч як це парадоксально, але в попередньому чинному Законі «Про громадянство України» не містилося термінів, що спеціально мали б використовуватися, наприклад, у разі набуття чи припинення громадянства. Внаслідок такої ситуації частина термінів визначалася в актах центральних органів виконавчої влади, а інші застосовувалися останніми на власний розсуд. Подібна практика, по-перше, суперечила вимогам Конституції, а по-друге, призводила до того, що однакові питання розв'язувалися по-різному. Тому в новій редакції закону введено окрему спеціальну статтю, де визначено терміни, які застосовуються в ньому і мають істотне значення для розв'язання питань громадянства.

Окремо треба зазначити, що новий закон ще на стадії проекту пройшов дві міжнародні експертизи на відповідність викладених в ньому положень міжнародно-правовим нормам і стандартам. Вони були здійснені експертами Ради Європи та Управління Верховного комісара ООН У справах біженців. За результатами обох експертиз законопроект оцінено позитивно як такий, що цілком відповідає принципам і нормам міжнародного права, а також створює сприятливі умови для приєднання України до міжнародних актів з питань громадянства. А це прямо відповідає національним інтересам нашої держави. Зокрема, Україна уважно вивчає питання щодо можливості приєднання до Європейської Конвенції про громадянство, відкритої Радою Європи для підписання з 7 листопада 1997 року. Як відомо, метою прийняття цієї Конвенції було вироблення прийнятних для всіх європейських держав сучасних підходів до розв'язання проблем громадянства. Цей міжнародний документ набрав чинності з 1 березня 2000 р. Його вже підписали сусіди України — Російська Федерація і Республіка Молдова, яка вже й ратифікувала Конвенцію. Звичайно, для того, щоб Україна приєдналася до неї, потрібно ще здійснити масштабну і трудомістку роботу з приведення національного законодавства у відповідність із засадами, закладеними у зазначеній Конвенції.

Одним з рішучих кроків на цьому шляху, безперечно, є прийняття Верховною Радою Закону «Про громадянство України» в новій редакції. А найголовніше, як ми вважаємо і так воно є насправді, реалізація на практиці положень цього закону сприятиме ефективнішому вирішенню основоположного Конституційного права людини — права на громадянство.

Геннадій УДОВЕНКО,
голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин, народний депутат України.

Понад 50 мільйонів осіб здобули громадянство України

! У номер

Як витягти рибку зі ставка

(Початок на 1-й стор.).

Німецько-український форум створено два роки тому і, як я пригадую, покликаний сприяти розвиткові передовсім економічних відносин між Україною та Німеччиною. Адже членами цієї інституції є найбільші німецькі концерни і банки, а також підприємства малого бізнесу, зацікавлені у співробітництві з державою, що тільки-но зробила крок в умови ринку. Завдання, яке викликає повагу, — ми теж хочемо працювати, як «вони», але не завжди вміємо це робити. Тож створення Німецько-українського форуму давало надію, що нам не так кинуть рибку на прокорм, як навчать її витягти зі ставка. На мою думку, сподівання ці поки що не справдалися.

Я брала участь практично в усіх засіданнях форуму і щоразу мене не залишали прикрі відчуття. Адже про що, як правило, кажуть учасники (не був винятком і форум, що відбувся минулого тижня)? Про візити туди-сюди: спортивних команд, художньої самодіяльності або професійних артистів. Про обміни учнями, студентами, вчителями або міськими чиновниками, що само по собі теж, звісно, добре. Про тонни доставлених в українські міста-партнери гуманітарних вантажів з одягом, харчовими продуктами, медичним обладнанням, ліками, за що, звичайно, теж велике спасибі. Справді, спасибі. Адже я знаю, як збирається гуманітарна допомога.

Знаходяться добровольці, які щось десь прочитали або почули про злиденне становище українських старих, сирітських будинків та багатодітних родин. Або колишні солдати вермахту, котрі під час війни зустріли в Україні не лише ненависть, а й людську доброту. Вони збирають гроші, іноді навіть по марці-дві, одяг, ліки, формують транспорт і на свій страх і ризик вирушають у неблизьку, а часом небезпечну дорогу. Вони розповіли на форумі, як знущаються з них українські митники, і про вдячність людей, до яких допомога все-таки надійшла.

Справді, треба бути сповненими вселюдською добротою, аби терпіти незручності заради погляду вдячних очей. Але неприємно було слухати представників українських міст, гарно і модно вдягнутих, дужих і здорових чоловіків, які розповідали про цю саму гуманітарну допомогу, що їм дісталася. Це нагадало мені жебрака, що просив милостиню на центральній вулиці Франкфурта, якому перехожі кидали монетки в нову норкову шапку...

Акції милосердя, безперечно, потрібні, як і поїздки на рівні так званої народної дипломатії, що зародилася в роки холодної війни, і відіграли свою роль в розвитку відносин між народами. Ну хоча б для того, щоб мешканці по обидва боки "залізної завіси" переконалися, що ні в кого з них копита не ростуть. Але «залізна завіса» давно впала. А ось рівень пізнання одне одного залишається колишнім.

Я згрішила б проти істини, якби не сказала, що про економічне співробітництво на зібранні не йшлося. Воно справді певною мірою є. Наприклад, Ужгород, який постійно потерпає через повені, спільно з Дармштадтом провів санацію теплової мережі, ремонтує шляхи, є деякі перспективи співробітництва в рамках вільної економічної зони. Львів і Фрайбург влаштовують спільні ярмарки-продажі, що дає змогу львів'янам просувати свою продукцію на ринок або хоча б заявляти про неї.

Але, відверто кажучи, все це знову-таки дуже нагадує допомогу, а не співробітництво, та й перелік не такий уже й великий. І відбулося все це на рівні міст-партнерів без участі Німецько-українського форуму, найбільше досягнення якого на терені співробітництва з Україною — торішні чотириденні гастролі справді чудового оркестру з Людвігсгафена...

Усі представники українських міст казали про привабливість для німецьких підприємців українського ринку, зокрема, тих регіонів, з якими вже встановлено партнерські відносини. Адже там працювали чи працюють промислові підприємства, що потребують оновлення.

На іноземних інвесторів чекає також участь, наприклад, у розвитку туризму, готельного і санаторного господарств, виробництва товарів народного споживання підприємствами малого бізнесу тощо. Але ці заклики не було почуто, бо зрештою все звелося до питань поставок знову ж таки гуманітарної допомоги. Навіть німецькі міста, що мають десятирічне і більше співробітництво з українськими партнерськими містами, не поспішають виходити зі звичного кола відносин: на жаль, ніхто не хоче ризикувати...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Міцна «Фортеця» заводу

Іноді на Поділлі жартують, що місто над Смотричем — древній Кам'янець — прославили дві фортеці — Стара і... сорокаградусна. Певна річ, у кожному жарті... А якщо цілком серйозно, то на п'ятій Міжнародній виставці «Алко-Софт—2000» горілка «Фортеця» Кам'янець-Подільського заводу продтоварів узяла перше місце. Наскільки це вагома відзнака, можна робити висновок з того, що гран-прі на тому конкурсі здобули такі велетні (порівняно з Кам'янецьким заводом), як «Гетьман» та «Союз-Віктан».

Що стоїть за цією перемогою, як вдалося 60-річному підприємству, якому ще декілька років тому пророкували убоге конання, виборсатися, набрати нових обертів, досягти успіхів? І тепер, незважаючи на чергову підніжку — збільшення акцизного збору, таки не зупинитися, виживати будь-що?..

...Кам'янець-Подільський завод продтоварів пам'ятає і скрутніші часи. Приміром, так званий «сухий закон» у середині 80-х. Антиалкогольна кампанія, розпочата партією й урядом тодішнього Союзу, для підприємства, яке тоді виробляло за рік більш як 1 мільйон дал плодово-ягідних вин, спеціалізувалося на випуску спиртованих соків, ледь не обернулася катастрофою. Завод змушений був перепрофілюватися на випуск... східних солодощів.

Поступово здавали в експлуатацію цехи розливу безалкогольних напоїв та мінеральних вод, виробництва борошняних кондитерських виробів, товарних сиропів, майонезів. У 1992-му поновили випуск плодово-ягідних вин, спиртованих натуральних соків. І почали освоювати виробництво лікеро-горілчаної продукції. Однак, застарілі погляди і методи роботи колишнього керівництва, неспроможність працювати у нових економічних умовах у середині 90-х знову поставили Кам'янець-Подільський завод продтоварів перед фактом банкрутства. Цього разу підприємство врятували новий директор та його команда.

Очолити цей завод молодому і підприємливому Ігорю Лисому запропонували тоді, коли його «дитя» —невелике підприємство «Український кристал» упевнено зіп'ялося на ноги, склало гідну конкуренцію потенційно потужнішому заводу, видавало «на-гора» високоякісну лікеро-горілчану продукцію, що мала неабиякий попит.

— Сьогодні мені дуже боляче за оте, як ви кажете, «дитя», — відхиляючись від теми, мовив Ігор Васильович. — На «Українському кристалі» нині склалася непроста ситуація, підприємство гине на очах і я не можу нічим зарадити...

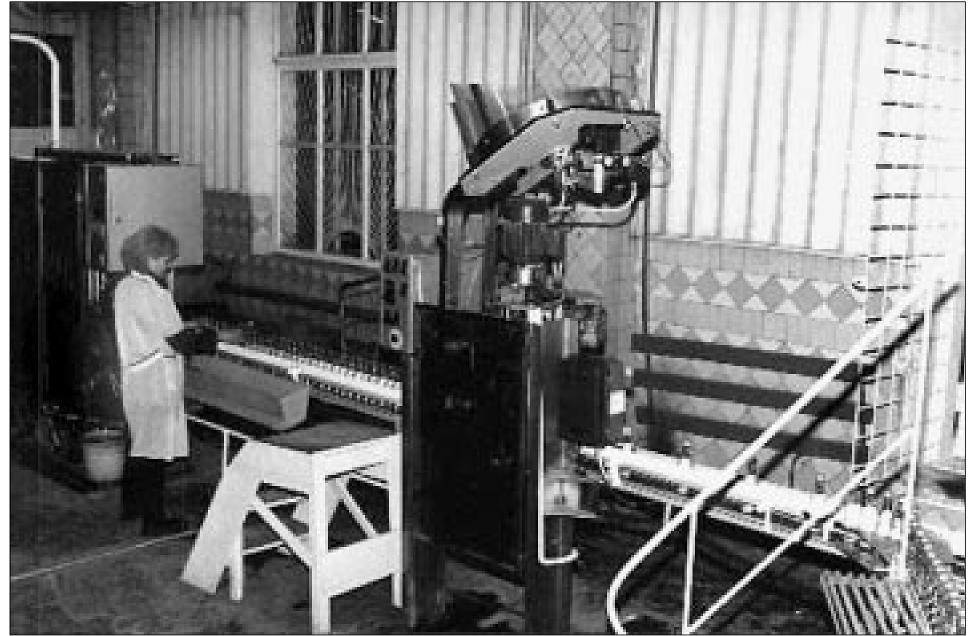
А у заводу продтоварів з другої половини 1998 року відкрилося вже, мабуть, «третє дихання». Новий директор та підібрані ним заступники-професіонали зробили ставку на поліпшення якості за рахунок модернізації виробництва, розширення асортименту. Ринкові умови вимагали належно поставити справу зі збутом, тож на заводі почала працювати служба маркетингу, з'явилася реклама продукції, яку виробляли.

Розвиваючи виробництво, шукали партнерів та потенційних інвесторів. І тепер, приміром, західна фірма «Britanik» інвестує завод — доставила нове устаткування на 120 тис. доларів. Завдячуючи таким капіталовкладенням, підприємству вдається модернізувати виробництво. Найближчим часом цех плодопереробки буде перенесено на центральну садибу заводу, тут стане до ладу лінія з найсучаснішим обладнанням, потужність якої у шість разів більша від нині діючої. Уже зараз концентровані соки зберігаються у нержавіючих ємностях як того вимагає сучасна технологія.

Працюючи на перспективу, Ігор Васильович зі своєю командою дбав і про день насущний. Минулої осені вони заготовили для переробки у цьому сезоні 7 тисяч тонн яблук, з яких ще до Нового року виробили більш як 300 тонн концентрованого соку. А майонезу—майже 270 тонн, що у п'ять разів більше, ніж у 1998 році.

До речі, про майонезний цех. За якийсь рік він невпізнанно змінився: тут було встановлено лінію розливу майонезу в поліетиленові пакети, асортимент нині — понад дев'ять видів . «Подільський», «Салатний», «Провансаль», «Екстра».., є низькокалорійні і такі, що містять 40—66% жиру.

Успішно працюють і дочірні підприємства заводу. ДП «Провансаль» окрім майонезів виготовляє ще гірчицю, оцет, інші харчові продукти. ДП «Тропікола» пропонує кришталево чисту мінеральну воду, здобуту з глибини 210 метрів. Ця природна столова вода містить хлориди, гідрокарбонати, сульфати, кальцій, магній, миттєво вгамовує спрагу і забезпечує організм потрібними мікроелементами. Смак дитинства можна згадати, куштуючи «Буратіно», «Дюшес», «Крем-соду», «Лимонад», насолодитися новинками «Тропік», «Ситро-екстра», «Ананас» та іншими, що виготовляються на основі кам'янецької мінеральної.

Але найважливіші напрацювання, технологічні оригінальні винаходи, якість, марка і гордість цього підприємства — лікеро-горілчана продукція. Вона вже знана і сподобалася не тільки українцям. Деякі бальзами , настоянки та горілка мають попит і за кордоном. Передусім тому, що виготовляють напої з натуральної сировини на основі свіжоспиртованих соків, високоякісних зернового та ароматизованих спиртів, спеціально підготовленої води. Барвники й ароматизатори — тільки природні.

Виноматеріали не закуповують, а виробляють тут, на заводі. Отож, якщо це вино «Букет Поділля», то в ньому смакується справжній букет чорноплідної горобини, яблук, айви...

Чарівний бальзам «Любава», який містить знахарські хитрощі 14 рослин, має виняткові цілющі властивості, особливо корисний для людей, позбавлених апетиту. Усі знають, що цей напій Ніна Трасіух (колишній головний технолог, а нині заступник директора) назвала на честь своєї мами, мабуть, тому, що наповнена «Любава» такими материнсько-земними ромашкою, полином, м'ятою, ехінацеєю, медом... Про унікальні смакові якості продукції, оригінальні технології Ніна Дем'янівна може розповідати нескінченно, наголошуючи, що усі лікери, бальзами, вина виготовлені з натуральних соків плодів і ягід.

Щодо горілок, то для їхньої бездоганної якості насамперед потрібні хороший спирт та спеціально підготовлена вода. Саме тому Ігор Васильович разом з технологами відразу звернувся до столичного Науково-дослідного інституту хімії води, спеціалісти якого допомогли підібрати оптимальний варіант води для такої продукції.

Сьогодні на Кам'янець-Подільському заводі продтоварів пішли ще далі: у процес виготовлення горілок входять не тільки добір високоякісних спиртів, багатоступенева очистка та поліпшення органолептичних якостей води, а й проходження через спеціальну очищувальну установку майже готового продукту. Та це вже премудрості технології, за якою і таємничі штрихи досягнення високої якості.

А для того, «щоб створити свято, треба небагато: гарне товариство, на столі — поїсти, а до столу чарка — «Проскурівська Старка». Цей вислів з етикетки чудової іскристої настоянки, виготовленої на натуральній сировині зі смаком та ароматом винограду, яблук, груш та коньяку, «Проскурівської Старки» вже перетворився на тост. Тож нехай смакує довше, хто полюбляє тонкий аромат і м'який смак.

А для бажаючих скуштувати щось на зразок справжнього первака — є 60° «Комбат» —унікальна горілка (її вироблено і розлито за рецептурою та дозволом київської фірми «Євроспіріт», яка довірила Кам'янецькому заводу продтоварів відновлювати марку і ще однієї горілки — «Доктор»).

Вищезгадана переможниця Міжнародного конкурсу горілка «Фортеця» готується з використанням високоякісного зернового спирту, спеціально підготовленої води, цукру-піску рафінованого, глюкози, бікарбонату натрію, «Ратушу» створено на основі ароматичних спиртів м'яти перцевої , житніх сухарів та глюкози...

Ці та інші напої не раз були призерами різних конкурсів, виставок, ярмарків. Закриті дегустації, де неможливо було «купити» перемогу, визнавали бездоганно високу якість лікеро-горілчаної продукції Кам'янець-Подільського заводу продтоварів.

— І ми усвідомлюємо, — каже директор підприємства Ігор Лисий, — що тримати марку, в жодному разі не погіршувати якість, а навпаки —працювати над її поліпшенням —ось наші головні козирі, шляхи завоювання ринку.

На задоволення попиту споживачів, конкурентоспроможність, рекламу зорієнтовано й інші нововведення: власноруч переобладнали лінію для розливу алкогольних напоїв у дрібну розфасовку — 0,1 та 0,25 літра, горілку «Доктор» сувенірну випускають у пласких 0,45-літрових пляшечках, пакують у фірмові ящики, всю готову продукцію упаковують у термостійку плівку, перейшли на гвинтові закрутки, етикетки на пляшках стали яскраві, з ексізами Кам'янця, Фортеці, обов'язково із сонечком (елемент герба міста). Фасують лікеро-горілчані напої і в сувенірний порцеляновий посуд, як справжні ризькі бальзами...

Те, що 62-річне підприємство не збирається «на пенсію», підтверджують промовисті показники фінансово-господарської діяльності : порівняно з 1998 роком обсяг продукції зріс у 2,5 разу (з деяких видів — у 5 разів), продуктивність праці —на 191,3 %, чисельність працівників — із 215 осіб до 350, фонд зарплати — у 2,1 разу...

У 1999 році 1/4 місцевого бюджету становили відрахування саме цього заводу. Якби і справді у нашій державі реально підтримали вітчизняного виробника, не додушували «курочку, яка несе золоті яйця» акцизними поборами, заохочували розвиток, модернізацію, виробництво якісної продукції, то у Кам'янець-Подільського заводу продтоварів було б гарне майбутнє. А казна постійно отримувала б неабиякі гроші. Бо ж відомо ще з радянських часів, що так звані підакцизні товари дають до 40 відсотків бюджетного наповнення.

І про це не варто забувати ані виконавчій, ані законодавчій владам. А «четвертій» годилося б цю проблему взяти під свій контроль.

Наталка КОБЕРНИК.

Хмельницька область.

К сведению акционеров ОАО «Феодосийская табачная фабрика»

21 апреля 2001 года в 10 часов по адресу: г. Феодосия, ул. Куйбышева,21 — Дом офицеров состоится Общее собрание акционеров ОАО «Феодосийская табачная фабрика»

Повестка дня:

1. Отчет Правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Феодосийская табачная фабрика» за 2000 г.
2. Отчет Ревизионной комиссии ОАО «Феодосийская табачная фабрика» за 2000 г.
3. Утверждение баланса ОАО «Феодосийская табачная фабрика за 2000 г.»
4. Утверждение порядка покрытия убытков, полученных в результате деятельности ОАО «Феодосийская табачная фабрика» в 2000 г.
5. Определение порядка распределения прибыли на 2001 г.
6. Внесение изменений в устав ОАО «Феодосийская табачная фабрика».
7. Избрание органов управления ОАО «Феодосийская табачная фабрика».
8. Об увеличении уставного фонда ОАО «Феодосийская табачная фабрика».
9. О создании филиалов и утверждении положений о них.

Регистрация участников общего собрания акционеров будет проводиться 21.04.2001 г. с 8.00 до 10.00 по месту проведения собрания. Для регистрации участникам собрания необходимо предоставить:

— Документ, удостоверяющий личность;

— Доверенность на право участия в собрании (для представителей акционеров).

Предложения акционеров относительно дополнений к повестке дня собрания принимаются не позже 30-ти дней до их проведения.

Информация Об увеличении уставного фонда ОАО «Феодосийская табачная фабрика»

1. Мотив увеличения уставного фонда — привлечение дополнительных финансовых и материальных ресурсов для реконструкции и развития производства, а также выполнения инвестиционных обязательств.
2. Способ увеличения — дополнительный выпуск простых именных акций Общества в количестве 22 400 000 (двадцать два миллиона четыреста тысяч) штук.
3. Минимальный размер увеличения уставного фонда составляет 5 600 000 (пять миллионов шестьсот тысяч) гривен.
4. Проект изменений устава Общества в связи с изменением уставного фонда: «Уставной фонд Общества составляет 6 717 460 (шесть миллионов семьсот семнадцать тысяч четыреста шестьдесят) гривен.

Уставной фонд разделен на 26 869 840 (двадцать шесть миллионов восемьсот шестьдесят девять тысяч восемьсот сорок) простых именных акций номинальной стоимостью 25 (двадцать пять) коп. каждая».

5. Номинальная стоимость акции не изменяется и составляет 25 (двадцать пять) коп.
6. Акционеры имеют право на первоочередное приобретение акций.
7. Убытки, связанные с увеличением размера уставного фонда, компенсируются владельцам акций согласно с действующим законодательством.
8. Подписка на акции осуществляется в два этапа:

Первый этап подписки — с 10 мая 2001 г. по 25 мая 2001 г. (15 дней) для реализации преимущественного права акционеров на приобретение акций дополнительного выпуска, в количестве пропорциональном их доле в уставном фонде на дату принятия решения об эмиссии акций.

Второй этап подписки с 26 мая 2001 г. — для реализации права других инвесторов на приобретение акций дополнительного выпуска и существующих акционеров в количестве, превышающем количество акций, на которую акционер реализовал свое преимущественное право.

Телефоны для справок (06562) 3-15-51, 3-15-55, 3-05-50.

Правление ОАО «Феодоссийская табачная фабрика».

До уваги акціонерів! Правління ВАТ «Харківська муніципальна страхова компанія»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 25 квітня 2001 р. о 19.00 за адресою: м. Харків-68, вул. Плеханівська, 77.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2000 р. та основні напрями діяльності Товариства у 2001 р.
2. Доповідь Ревізійної комісії.
3. Затвердження річного звіту та балансу Товариства за звітний період.
4. Обрання Ради Товариства.
5. Обрання Ревізійної комісії.
6. Про збільшення розміру статутного фонду Товариства.
7. Про внесення змін до Статуту Товариства.
8. Про реорганізацію Товариства.
9. Різне.

Інформація про збільшення статутного фонду Товариства

1. Збільшення розміру статутного фонду здійснюватиметься з метою підвищення рівня платоспроможності і збільшення обсягу страхових зобов'язань Товариства шляхом збільшення їх номінальної вартості.
2. Мінімальний розмір збільшення статутного фонду Товариства становитиме 4.987.500,00 (чотири мільйони дев'ятсот вісімдесят сім тисяч п'ятсот) грн. 00 коп.
3. Пункти 5.1 та 5.2 Статуту Товариства у зв'язку із збільшенням статутного фонду пропонується викласти у наступній редакції:

«5.1. Статутний фонд Товариства складає 5.225.000,00 (п'ять мільйонів двісті двадцять п'ять тисяч) грн. 00 коп.

5.2. Статутний фонд Товариства поділений на:

— 945000 (дев'ятсот сорок п'ять тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 5,50 (п'ять грн. 50 коп.) кожна, що складає 99,47%;

— 5000 (п'ять тисяч) привілейованих акцій, номінальною вартістю 5,50 (п'ять грн. 50 коп.), що складає 0,53% статутного фонду. Розмір дивідендів по привілейованим акціям складає 25% річних від номінальної вартості акцій.

4. Збитки, пов'язані із збільшенням статутного фонду Товариства, у акціонерів не передбачаються.

Учасники зборів повинні мати:

— паспорт або інший документ, що посвідчує особу;

— документ, що засвідчує право власності на акції;

— доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Початок реєстрації — 25 квітня 2001 року з 17.00 до 18.30.

Довідки за телефонами: (0572) 27-89-04; 27-94-25.

Правління ВАТ.

До уваги акціонерів ВАТ «Готельний комплекс «Либідь»!

Компанія з обмеженою відповідальністю «ATS Development Capital Corporation Limited», що володіє більш ніж 10 % голосів у Статутному фонді ВАТ «Готельний комплекс «Либідь», у відповідності до статті 43 Закону України «Про господарські товариства», *повідомляє* про внесення до Порядку денного позачергових Загальних зборів ВАТ «Готельний комплекс «Либідь», що скликані на 17 березня 2001 року, *наступних додаткових питань:*

1. Про відкликання членів Правління Товариства, в тому числі Голови Правління Товариства.
2. Про обрання членів Правління Товариства, в тому числі Голови Правління Товариства.
3. Про відкликання членів Спостережної Ради Товариства, в тому числі Голови Спостережної Ради Товариства.
4. Про обрання членів Спостережної Ради товариства в тому числі Голови Спостережної Ради Товариства.
5. Про відкликання членів Ревізійної комісії Товариства, в тому числі Голови Ревізійної комісії Товариства.
6. Про обрання членів Ревізійної комісії Товариства, в тому числі Голови Ревізійної комісії Товариства.

До уваги акціонерів ВАТ «Крижопільський комбінат хлібопродуктів»!

Загальні збори акціонерів відбудуться 26 квітня 2001 року о 14.00 в приміщенні адміністративного корпусу товариства за адресою: Вінницька область, місто Крижопіль, вул. Радянська, 6.

Порядок денний зборів акціонерів:

1. Звіт Правління Товариства про фінансово-господарську діяльність за 2000 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії Товариства за 2000 рік.
3. Звіт Спостережної Ради Товариства за 2000 рік.
4. Обрання органів управління товариства.
5. Про передачу ведення реєстру акціонерів Товариства реєстраційної компанії СП РК «Трансат».

Реєстрація акціонерів почнеться з 12.00 в день скликання зборів за місцем його проведення.

Для участі в зборах акціонери та їх представники повинні мати при собі паспорт. Реєстрація представників акціонерів проводиться на підставі належним чином оформлених доручень.

Правління ВАТ «Крижопільський комбінат хлібопродуктів».

ВАТ «Волиньавтотранс»

повідомляє:

Загальні збори акціонерів відбудуться 20 квітня 2001 року за адресою: м. Луцьк, вул. Зв'язківців, 1Б в приміщенні адмінкорпусу, поверх 2.

Початок о 14.00.

Порядок денний:

1. Звіт дирекції про діяльність товариства у 2000 році.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження балансу за 2000 рік.
4. Зміни до установчих та внутрішніх нормативних документів.
5. Довибори керівних органів товариства.

Реєстрація учасників зборів з 8.00 до 13.30 год за місцем проведення зборів.

При собі мати документ, що посвідчує особу.

Телефон для довідок 5-14-88 (код 03322) факс 5-11-91.

Постановою Арбітражного суду Чернівецької області № 5/7-14/б Дочірнє підприємство «Сокирянське ППЗН» м. Сокиряни, вул. Залізнична, 36, р/р 26009621, в Чернівецькій облдирекції АППБ «Аваль», код ЄДРПОУ 03481715, МФО 356464 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ліквідатором призначено Морозюка М. В., адреса: 58025, м. Чернівці, М. Тореза, 76.

Постановою Арбітражного суду Чернівецької області № 5/6-13/б Дочірнє підприємство «Новоселицьке ППЗН» м. Новоселиця, Чернівецької області, р/р № 26000620 в Чернівецькій облдирекції АППБ «Аваль», код ЄДРПОУ 03481721, МФО 356464 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ліквідатором призначено Морозюка М. В., адреса: 58025, м. Чернівці, М. Тореза, 76.

Постановою Арбітражного суду Чернівецької області № 5-402-461/б Дочірнє підприємство «Сторожинецьке ППЗН», м. Сторожинець, вул. Федьковича, 24, р/р № 26008622 в Чернівецькій облдирекції АППБ «Аваль», код ЄДРПОУ 03481709, МФО 356464, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ліквідатором призначено Морозюка М. В., адреса: 58025, м. Чернівці, М. Тореза, 76.

Постановою Арбітражного суду Чернівецької області № 5/5-12/б Дочірнє підприємство «Іванівецьке ППЗН», ст. Іванівці, Кельменецького району, р/р 26007623 в Чернівецькій облдирекції АППБ «Аваль», код ЄДРПОУ 30071835, МФО 356464 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ліквідатором призначено Морозюка М. В., адреса: 58025, м. Чернівці, М. Тореза, 76.

Інформація про емісію акцій ВАТ «Острожецьагротех»

Повне найменування, місцезнаходження, номери телефону та факсу:

Відкрите акціонерне товариство «Острожецьагротех», 35113, с. Острожець, Млинівського району, Рівненської області, тел. 5-12-85, 5-11-80.

Код ЄДРПОУ 00906692.

Дата заснування: 07.09.95 р., свідоцтво № 00906692 видане виконавчим комітетом Млинівської районної Ради.

Предмет діяльності: виготовлення, ремонт, технічне обслуговування сільськогосподарської техніки, виробництво сільськогосподарської продукції, її переробка, реалізація, транспортно-експедиційні послуги.

Статутний фонд: 16258,75 (шістнадцять тисяч двісті п'ятдесят вісім грн. 75 коп.), поділений на 65035 штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0.25 грн. кожна. Статутний фонд сплачений повністю. Державна частка відсутня.

Чисельність працівників станом на 1.01.2001 р.: 50 чол.

Чисельність акціонерів станом на 1.01.2001 р.: 407 чол.

Фактори ризику:

Можливими факторами ризику в діловій діяльності є наявність значних боргів, неплатоспроможність потенційних замовників, зміни податкової політики держави.

Дані про емісію цінних паперів.

Дата і номер протоколу про емісію акцій: № 1 від 9 січня 2001 р. засідання правління ВАТ «Острожецьагротех»;

загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити підписку: 4875 гривень.

Мета використання фінансових ресурсів: збільшення обігових коштів, розробка нових технологій.

Кількість акцій по типах і категоріях: 19500 шт., прості іменні.

Форма випуску — документарна.

Акціонери товариства мають право брати участь і голосувати на зборах, обирати і бути обраним до складу органів управління, брати участь у розподілі прибутку і одержувати дивіденди, відчужувати акції, у разі ліквідації отримати частку майна.

Номінальна вартість акцій: 0.25 гривні.

Серія та порядкові номери акцій: серія В з №№ 65036 по 84535.

Адреса місця, дата початку та припинення підписки на акції: 35113, с. Острожець, Млинівського району, Рівненської області. Підписка на акції здійснюється в два етапи:

— на першому етапі з 16.03.2001 р. — 30.03.2001 р. реалізується переважне право акціонерів на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості, пропорційно їх частці у статутному фонді на дату прийняття рішення про емісію акцій; з дня, наступного за днем закінчення першого етапу підписки, на вимогу акціонера або іншого інвестора акціонерне товариство повинно надати інформацію про кількість акцій, на які здійснена підписка на першому етапі;

— другий етап з 31.03.2001 р. по 3.04.2001 р., на якому реалізується право інших інвесторів на придбання акцій, що додатково випускаються, та існуючих акціонерів у кількості, що перевищує кількість акцій, на яку акціонер реалізував своє переважне право. На цьому етапі акціонери товариства також користуються переважним правом на придбання акцій. При досягненні оголошеного рівня збільшення статутного фонду підписка припиняється достроково і емісія підлягає реєстрації.

Підписка на акції понад заплановані суми відхиляється. При відмові від випуску, внесені кошти повертаються передплатникам не пізніше ніж через 30 днів з моменту прийняття такого рішення.

Запланований курс продажу акцій — 0.25 грн.

Відомостей щодо ринкової вартості акцій товариства немає.

Докладний опис порядку підписки на акції та їх сплати:

Всі акції другої емісії розміщуються шляхом відкритого продажу. Продаж акцій проводиться безпосередньо товариством і в його приміщенні за адресою: 35113, с. Острожець, Млинівського району, Рівненської області. Першочергове право на придбання акцій належить акціонерам товариства. Особи, які бажають підписатись на акції, подають до правління товариства заяву із зазначенням кількості акцій. Потім сплачують 100% їх вартості. Грошові кошти за акції повинні бути внесені готівкою в касу товариства.

Проплата за акції може проводитись матеріальними цінностями, вартість яких оцінюється експертом.

Емітент послугами торговця цінними паперами не користується.

Термін, порядок та адреса виплати дивідендів за підсумками року, здійснення операцій і депонування: Право на отримання дивідендів пропорційно частці кожного з учасників мають особи, які є учасниками товариства на початок строку виплати дивідендів. Дивіденди будуть виплачуватись один раз на рік за підсумками роботи календарного року в розмірі, встановленому рішенням загальних зборів акціонерів. Виплата дивідендів, ведення операцій і депонування буде здійснюватись за адресою: 35113, с. Острожець, Млинівського району, Рівненської області, термін виплати дивідендів — з 01.06. по 31.12 року, наступного за звітним.

Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів із зазначенням свідоцтва про реєстрацію випуску акцій та органу, що видав відповідне свідоцтво:

Перша емісія акцій була зареєстрована Рівненським облфінуправлінням 03.07.96 р., свідоцтво № 74/1/96.

Мета першої емісії — приватизація майна підприємства. Сума емісії дорівнювала сформованому статутному фонду — 16258,75 грн., який поділений на 65035 штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 грн. кожна.

У зв'язку з прийняттям рішення про випуск акцій у документарній формі свідоцтво за № 74/1/96 було обмінене на свідоцтво № 250/17/1/99. Обмін зареєстрований Рівненським територіальним управлінням ДКУПФР 07.12.99 р.

Перелік осіб, частки яких у статутному фонді складають більше 5%:

Храмцов Андрій Олегович — 44,9%;

У власності членів виконавчого органу знаходиться — 2,7%;

Кравчук Микола Андрійович — 2,57%;

Онопріюк Ольга Якимівна — 0,13%;

Коробко Леонід Іванович — 0,00%.

Реєстр власників іменних цінних паперів веде незалежний реєстратор ТзОВ «Росан-Довіра-Реєстратор»: дозвіл № 83-Р від 20.09.96 року, адреса: 79035, м. Львів, вул. Пасічна, 135.

Телефакс: код (0322) 23-01-16.

Будь-яких обмежень щодо прав володіння цінними паперами немає.

Даних щодо країн, бірж та позабіржових торговельно-інформаційних систем, на яких продавались або продаються цінні папери ВАТ відсутні.

Дозволи (ліцензії) одержані емітентом на окремі види діяльності:

— здійснення внутрішніх перевезень пасажирів автотранспортом А № 053156 від 05.02.1992 р. видано Облбюро по ліцензуванню;

— здійснення внутрішніх перевезень вантажів Д № 030632 від 23.07.1996 р. видано Облбюро по ліцензуванню.

Емітент не входить до будь-яких об'єднань.

Гарантії щодо надходження товариству коштів оплати за акції: відсутні.

Відомості про середню заробітну плату членів правління не наводяться за відсутністю на це їх згоди.

Аудиторська фірма:

Луцька філія ТзОВ аудиторської фірми «Інсайт», сертифікати серії А № 000803 від 10.03.2000 р., діюча на підставі Положення, ліцензії Аудиторської палати України № 000757 від 12.07.1999 р.

Відомості про перспективи розвитку емітента на поточний фінансовий рік:

— планується надати послуг транспорту на суму 200 тис. грн.;

— довести обсяг с/г продукції власного виробництва до 50 тис. грн.;

— отримати від усіх видів діяльності чистий прибуток в сумі 20 тис. грн.

Протягом всієї діяльності ВАТ справа про банкрутство не порушувалась і дії по економічному оздоровленню (сануванню) не здійснювались.

Відповідальними особами за інформацію про емісію акцій є:

Голова правління Кравчук Микола Андрійович, головний бухгалтер Онопріюк Ольга Якимівна, директор аудиторської фірми Садовська Ірина Борисівна.

Я, резидент, голова правління ВАТ «Острожецьагротех» Кравчук Микола Андрійович засвідчую своїм підписом та печаткою достовірність відомостей, що містяться в інформації про другу емісію акцій ВАТ «Острожецьагротех».

М. А. Кравчук

Я, резидент, директор Луцької філії ТзОВ аудиторської фірми «Інсайт», засвідчую своїм підписом та печаткою достовірність відомостей, що містяться в інформації про другу емісію акцій ВАТ «Острожецьагротех».

І. Б. Садовська

Загальні збори акціонерів інвестиційної компанії у формі закритого акціонерного товариства **«ГАЛИЦЬКІ ІНВЕСТИЦІЇ»,** на засіданні 6 жовтня 2000 р., вирішили перетворити закритий взаємний фонд інвестиційної компанії **«ГАЛИЦЬКІ ІНВЕСТИЦІЇ»,** надалі фонд попередник, у відкритий взаємний фонд інвестиційної компанії **«ГАЛИЦЬКІ ІНВЕСТИЦІЇ»,** надалі фонд правонаступник. Це рішення прийняте у зв'язку з підходом до кінця терміну діяльності фонду що зумовило необхідність перетворити фонд у відкритий для максимального забезпечення інтересів вкладників: продовження діяльності фонду, можливість продати емітенту свої інвестиційні сертифікати або залишитись учасником фонду.

Учасники закритого взаємного фонду мають право обміняти належні їм інвестиційні сертифікати, що розміщувалися через взаємний фонд попередник, на інвестиційні сертифікати, що розміщуватимуться через взаємний фонд правонаступник, який буде створено внаслідок перетворення, або пред'явити до викупу належні їм інвестиційні сертифікати фонду, якщо вони не бажають стати учасниками взаємного фонду правонаступника.

Викуп інвестиційних сертифікатів інвестиційної компанії, що розміщувались через взаємний фонд попередник, у власників інвестиційних сертифікатів, які не бажають стати учасниками взаємного фонду правонаступника проводиться з 06.10.2000 р. по 06.04.2001 р.

Інвестиційні сертифікати взаємного фонду попередника будуть викуповуватись по ціні одного інвестиційного сертифікату 0,14 грн. (Чотирнадцять копійок), та за один сертифікат інвестиційних сертифікатів (105 інвестиційних сертифікатів) — 14, 70 (Чотирнадцять гривень 70 коп.), за адресою: м. Львів, вул. Личаківська, 72, тел. (0322) 97-11-50.

Обмін інвестиційних сертифікатів інвестиційної компанії, що розміщувались через взаємний фонд попередник на інвестиційні сертифікати інвестиційної компанії, що розміщуватимуться через взаємний фонд правонаступник здійснюється у співвідношенні один до одного.

Обмін інвестиційних сертифікатів інвестиційної компанії, що розміщувались через взаємний фонд попередник, на інвестиційні сертифікати інвестиційної компанії, що розміщуватимуться через взаємний фонд правонаступник буде проводитись за адресою: м. Львів, вул. Личаківська, 72. Дату початку обміну сертифікатів буде повідомлено в публікації інформації (зареєстрованої Комісією) про випуск інвестиційних сертифікатів інвестиційної компанії, що розміщуватимуться через взаємний фонд правонаступник».

Арбітражний суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157), порушив справу про банкрутство № 18-20Б ТОВ ДВТФ «Контур», ЗКПО 00308034, м. Донецьк-14, вул. Лівобережна, 20, р/р 26005301745972 в ГУПІБУ в Донецькій області, МФО 334635. Розпорядник майна Гагіна С. В., ліцензія № 232. Введений мораторій на задоволення вимог кредиторів з 5.02.2001 р.

ВАТ «Тернопільміськгаз»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 25 квітня 2001 р. об 11.00 за адресою: м. Тернопіль, вул. Чернівецька,54 А.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 2000 рік та основні напрямки розвитку на 2001 рік.
2. Звіт голови ревізійної комісії.
3. Звіт голови спостережної ради.
4. Затвердження річного звіту і балансу, фактичного розподілу прибутку за 2000 рік та планового на 2001 рік.
5. Перевибори керівних органів управління.
6. Затвердження змін та доповнень до статуту товариства.
7. Про припинення дії договору з реєстратором, затвердження нового реєстратора та умов договору з ним.

Реєстрація акціонерів та довірених осіб буде проводитись з 8.00 до 10.50 25.04.2001 р.

При собі мати документ, що засвідчує особу, для представників — довіреність на право участі у зборах.

Телефон для довідок: (0352) 25-04-92.

Правління ВАТ «Тернопільміськгаз».

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО. Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 120042.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311042.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37,
441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України